

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

24.05.2021

Atzinums Nr. 5-04/8
par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu derīgo izrakteņu ieguvei
atradnes “Cēre” iecirknī “Ausekļi” Kandavas novadā

Derīgs līdz 2024. gada 24. maijam

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “EURO SKANDI AUTO”, reģistrācijas Nr. 55403007111, juridiskā adrese: Maskavas iela 116, Rīga, LV-1003, tālrunis, 67807566, elektroniskā pasta adrese: info@esa.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “Firma L4”, reģistrācijas Nr. 40003236001, juridiskā adrese: Jelgavas iela 90, Rīga, LV-1004, tālrunis: 67500180, elektroniskā pasta adrese: firmaL4@L4.lv (turpmāk – Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk - Birojs):

Derīgo izrakteņu (smilts – grants un smilts) ieguves atradnes “Cēre” iecirknī “Ausekļi”, Kandavas novadā, ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums (turpmāk – Ziņojums) Birojā iesniegts 2020. gada 9. novembrī. Ziņojuma aktualizētā versija Birojā iesniegta 2021. gada 21. aprīlī.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk -Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu (smilts – grants, smilts) ieguve (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Kandavas novads, Cēres pagasts, nekustamais īpašums “Ausekļi” (zemes vienības kadastra Nr. 9044 003 0041) (turpmāk arī Īpašums), derīgo izrakteņu atradnes “Cēre” (turpmāk arī Atradne) iecirknis “Ausekļi” (turpmāk – Iecirknis), (kopā saukta – Darbības vieta).

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un Paredzētās darbības ierosinātāju:

3.1.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk arī IVN) objekts ir smilts – grants un smilts ieguve Atradnes Iecirknī, Īpašuma teritorijā, kas atrodas Kandavas novada Cēres pagastā.

- 3.1.2. Īpašums ir Ierosinātājas un SIA “*Haut*” kopīpašums, starp kurām 2018. gada 13. jūlijā noslēgta vienošanās Nr. 1 par atļauju ar kopīpašumu rīkoties Ierosinātājai, tajā skaitā veikt ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru un zemes dzīļu izmantošanu.
- 3.1.3. Atradne 93,3 ha platībā ir noteikta kā valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradne¹, un tā iedalīta vairākos iecirkņos. Derīgo izrakteņu ieguve Atradnes teritorijā notiek jau kopš pagājušā gadsimta astoņdesmitajiem gadiem, kopumā vairāk kā 48 ha lielā platībā.
- 3.1.4. Īpašuma kopējā platība ir 13 ha. Tam noteikti sekojoši apgrūtinājumi² – vietējās nozīmes autoceļa V1447 *Līgas – Zentene – Rideļi* (turpmāk – autoceļš V1447) aizsargjosla (0,2 ha), aizsargjosla gar elektrisko gaisvadu līniju (20 kV) (0,4 ha), ceļa servitūts (0,1 ha), tādejādi, īstenojot Paredzēto darbību, derīgo izrakteņu ieguvi plānots veikt ~ 12,8 ha lielā platībā. Iecirknī kopā akceptēti 2504,11 tūkst. m³ A kategorijas smilts – grants krājumi.
- 3.1.5. Atradnes teritorijā, Darbības vietai blakus esošajā nekustamajā īpašumā “*Karjers*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 9044 003 0053, platība - 19,54 ha) tiek veikta derīgo izrakteņu ieguve, ko nodrošina Ierosinātāja. Savukārt Darbības vietai blakus esošajā nekustamajā īpašumā “*Akmeņkalni*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 9044 003 0053, platība – 9,1 ha) notiek iepriekš iegūtā materiāla pārapsūšana, ko nodrošina SIA “*Cēres akmens*”.
- 3.1.6. Derīgo izrakteņu ieguvi paredzēts veikt, veidojot atklātu karjeru. Paredzētā darbība ietver derīgo izrakteņu – smilts – grants un smilts, ieguvi, iegūtā materiāla apstrādi (sijāšanu, mazgāšanu, drupināšanu) un transportēšanu. Derīgā materiāla ieguvi paredzēts veikt virs gruntsūdens līmeņa. Paredzētās darbības gaitā plānots ierīkot arī ūdens ieguves urbumu un trīs savā starpā savienotas mākslīgas ūdenstilpes/nosēddīķus (katru 500 m³ apjomā), veidojot noslēgtu sistēmu, lai nodrošinātu iegūtā materiāla mazgāšanu, ūdeni nav paredzēts novadīt ārpus Darbības vietas teritorijas. Gadā plānots iegūt līdz 150 000 m³ derīgā materiāla.
- 3.1.7. IVN procedūra Paredzētajai darbībai piemērota ar Biroja 2018. gada 16. jūlija lēmumu Nr. 5-02/8 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 4. panta pirmās daļas 4. punkta nosacījumu par vairāku paredzēto darbību, kas ietekmē vienu un to pašu teritoriju, kopējo un savstarpējo ietekmi.
- 3.1.8. 2018. gada 2. oktobrī Birojs Ierosinātājai izsniedza Programmu Nr. 5-03/7 Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtējumam.
- 3.1.9. Saskaņā ar savstarpēji noslēgtu līgumu starp Ierosinātāju un Izstrādātāju, Izstrādātāja veikusi IVN nodrošināšanu Paredzētajai darbībai.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Atradne atrodas Kandavas novada ZA daļā, Cēres pagastā, teritorijā starp vietējās nozīmes autoceļiem V1432 *Cēre – Pilsarāji - Gobas* (turpmāk – autoceļš V1432) R un Z pusē, V1363 *Balgale - Zentene* (turpmāk – autoceļš V1363) ZA pusē, autoceļu V1435 DA - D pusē, kā arī starp apdzīvotām vietām Vecciems un Korgēļciems.
- 3.2.2. Iecirknis izvietots Atradnes DA daļā un tam tieši pieguļ Atradnes iecirkņi “*Karjers*” un “*Akmeņkalni*”, kuros notiek derīgo izrakteņu ieguve un apstrāde. Līdzšinējā darbība iecirknī “*Karjers*” un Paredzētā darbība pēc būtības ir saistītas, kas paredz secīgu Atradnes izstrādi (ieguves teritoriju paplašināšana).
- 3.2.3. Darbības vieta nerobežojas ar apdzīvotām teritorijām. Pagasta centrs Cēre atrodas ~ 1,2 km uz DR no Darbības vietas, savukārt tuvākās apdzīvotās vietas – Vecciems ~ 800 m uz ZR un Korgēļciems ~ 700 m uz ZA. Darbības vietas tiešā tuvumā atrodas

¹ Atbilstoši Ministru kabineta 2012. gada 8. maija noteikumiem Nr. 321 “*Noteikumi par valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnēm*” derīgo izrakteņu atradne “*Cēre*” 93,3 ha platībā ir noteikta par valsts nozīmes smilts – grants un smilts atradni.

² Atbilstoši Zemesgrāmatu apliecībā sniegtajai informācijai (Ziņojuma 3. pielikums)

vairākas viensētas, tuvākās no tām – “*Strēļi*” ~ 100 m, bet “*Vīnkalni*” un “*Birziņi*” ~ 150 m uz D no Iecirkņa.

- 3.2.4. Darbības vieta sasniedzama pa autoceļu V1435, kas savieno Cēres ciemu ar valsts nozīmes autoceļu A10 (*Rīga - Ventspils*) (turpmāk – autoceļš A10). Saskaņā ar Ziņojumu, lai mazinātu autotransporta slodzi Cēres ciematā, ir izbūvēts vietējās nozīmes autoceļš V1447 *Cēres apvedceļš* (turpmāk – autoceļš V1447). Izveidojot piebrauktuvi no Darbības vietas, arī iegūtā materiāla transportam plānots izmantot autoceļu V1447, kas tālāk pievienojas autoceļam V1435 un autoceļam A10. Iecirkņa piebraucamais ceļš no autoceļa V1441 ir ar grants segumu, tā garums ~ 150 m. Pārējie transportēšanas maršrutā iekļautie ceļi ir ar asfalta segumu. Transportēšanas maršrutā ceļu tuvumā atrodas vairākas viensētas, tuvākās no tām – “*Elpi*”, “*Saulgrieži*”, “*Andziņi*”, “*Avotiņi*”, “*Medņi*”, “*Mežnieki*”, “*Vīnkalni*”, “*Ceplīši*” - 15 līdz 50 m attālumā no transportēšanas ceļiem.
- 3.2.5. Saskaņā ar Derīgo izrakteņu atradnes pasi³ Atradnē izpētīto un ar VSIA “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – LVĢMC) Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas 2012. gada 1. jūnija lēmumu (protokols Nr. 35) akceptēto derīgo izrakteņu kopējais krājumu daudzums ir 15 864,11 tūkst. m³ A kategorijas smilts – grants krājumu (tajā skaitā 50,1 tūkst. m³ zem gruntsūdens līmeņa) un 5317,07 tūkst. m³ N kategorijas smilts – grants krājumu, kā arī 206,4 tūkst. m³ A kategorijas smilts krājumu. No tiem valsts nozīmes atradnēs daļā reģistrēti 15 341,25 tūkst. m³ A kategorijas smilts - grants krājumi (tajā skaitā 50,1 tūkst. m³ zem gruntsūdens līmeņa) un 184,4 tūkst. m³ A kategorijas smilts krājumi, savukārt ārpus valsts nozīmes atradnes – 522,86 tūkst. m³ A kategorijas smilts - grants krājumi un 22 tūkst. m³ A kategorijas smilts krājumi. Atradnē esošie derīgie izrakteņi izmantojami būvniecībai, ceļu būvei un remontam. Saskaņā ar LVĢMC sagatavoto “*Derīgo izrakteņu (būvmateriālu izejvielu, kūdras, sapropeļa un dziedniecības dūņu) krājumu bilanci par 2018. gadu*”⁴ Atradnē atlikušie derīgā materiāla krājumi uz 2019. gada 1. janvāri ir 12 411,95 tūkst. m³ A kategorijas smilts – grants krājumi un 5317,07 tūkst. m³ N kategorijas smilts – grants krājumi.
- 3.2.6. Derīgo izrakteņu krājumi Iecirknī kopā aprēķināti 128,35 tūkst. m² jeb ~ 12,84 ha platībā, no tiem 110,66 tūkst. m² jeb 11,07 ha atrodas valsts nozīmes Atradnes teritorijā, bet 17,69 tūkst. m² jeb 1,77 ha ārpus tās. Atbilstoši Ziņojumam krājumu aprēķins veikts gandrīz visā Iecirkņa ģeoloģiskās papildizpētes teritorijā, izņemot Iecirkņa galējo D daļu zem servitūta ceļa 1,24 tūkst. m² platībā. Iecirknī kopā akceptēti 2504,11 tūkst. m³ A kategorijas smilts - grants krājumi, no tiem 2091,05 tūkst. m³ akceptēti valsts nozīmes Atradnes teritorijā, bet 413,06 tūkst. m³ ārpus tās.
- 3.2.7. Ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas nolūkiem noteiktas teritorijas citās derīgo izrakteņu ieguves vietās, kurās notiek un var turpināties saimnieciskā darbība vienlaikus ar Paredzēto darbību (Ziņojuma 6. un 11. attēls, Ziņojuma 4.3. nodaļa “*Piegulošās teritorijas*” 51. – 56. lpp.). Vērtējot Paredzētās darbības un citu apkārtējā teritorijā esošo darbību iespējamās summārās ietekmes, ņemtas vērā un vērtētas darbības, kas tiek veiktas un var turpināties Atradnes iecirkņos “*Akmeņkalni*” un “*Karjers*”, kas izvietoti uz R - ZR no Darbības vietas un tieši robežojas ar Darbības vietu. Informācija par citām ieguves vietām ietverta Ziņojuma 4.3. nodaļā “*Piegulošās*

³ Valsts vides dienests 2018. gada 27. aprīlī izsniedzis (sastādījis) derīgo izrakteņu (izņemot pazemes ūdeņu) atradnes pasi smilts – grants un smilts atradnei “*Cēre*”, tās daļas pievienotas Ziņojuma 2. pielikumā.

⁴ Publiski pieejama -

https://www.meteo.lv/fs/CKFinderJava/userfiles/files/Geologija/DER_IZR_KRAJ_BILANCES/Derigo_izrakten_u_krajumu_bilance_2018.pdf.

teritorijas” (Ziņojuma 51. – 56. lpp.). Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju citās derīgo izrakteņu ieguves vietās Paredzētās darbības ietekmes zonā aktīva saimnieciskā darbība netiek veikta.

- 3.2.8. Atradnes iecirknis “*Akmeņkalni*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 9044 003 0053, platība 9,1 ha, licences laukuma platība - 13,84 ha⁵) ar Darbības vietu robežojas tās ZR stūrī. Ieguves darbi iecirknī ir pārtraukti un tajā nav spēkā esošas zemes dziļu izmantošanas licences. Teritoriju apsaimnieko SIA “*Cēres akmens*” un tajā tiek veikta agrāk iegūtā materiāla pārapsūde.
- 3.2.9. Atradnes iecirknis “*Karjers*” (zemes vienības kadastra apzīmējums 9044 003 0032, platība 19,54 ha, licences laukuma platība – 18,539 ha) ar Darbības vietu robežojas uz R no tās. Iecirknī notiek derīgo izrakteņu ieguve un apstrāde, ko veic Ierosinātāja, pamatojoties uz Valsts vides dienesta Ventspils reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – Dienests)⁶ 2013. gada 14. februārī izsniegtajiem tehniskajiem noteikumiem Nr. VE1 3TN00 I 2 un Dienesta 2013. gada 25. martā izsniegto Zemes dziļu izmantošanas licenci (Licences Nr. CS 132D0105, derīga līdz 18.12.2037.)
- 3.2.10. Atbilstoši Kandavas novada teritorijas plānojuma 2011. – 2023. gadam (turpmāk – Teritorijas plānojums) grafiskajam pielikumam “*Kandavas novada plānotā (atļautā) izmantošana*” Darbības vieta atrodas funkcionālajā zonējumā *Meži (M)* un *Lauku zemes (L)*. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 254.1.9. un 257.1.8. punkti noteic, ka minētajās funkcionālajās zonās pieļaujama arī derīgo izrakteņu ieguve atbilstoši normatīvo aktu prasībām.
- 3.2.11. Saskaņā ar Teritorijas plānojumu Īpašumam noteikti šādi lietošanas tiesību apgrūtinājumi – aizsargjosla gar autoceļu V1447 (0,2 ha); aizsargjosla ap elektrisko tīklu gaisvadu līniju ar nominālo spriegumu 20 kV (0,4 ha); ceļa servitūts (0,1 ha). Saskaņā ar likuma “*Aizsargjoslu likums*” 42. panta pirmās daļas 1. punkta c) apakšpunktā noteikto un 45. panta pirmās daļas 6. punktā noteikto, minētajās aizsargjoslās aizliegta derīgo izrakteņu ieguve. Atbilstoši Ziņojumam šajās teritorijās derīgo izrakteņu ieguvei nav plānots veikt.
- 3.2.12. Darbības vieta atrodas Ziemeļkursas augstienes A, DA daļā, Vanemas paugurainē, tās A daļā. Vanemas pauguraines pamatu veido plašs ZR virzienā orientēts zemkvartāra virsas izcilnis. Pamatiežus, kas iegūļ zem kvartāra nogulumu slāņa, veido augšējā devona Daugavas svītas (*D₃dg*) dolomīti vai Ogres svītas (*D₃og*) merģeļi un māli. Reljefs, kā arī kvartāra nogulumu uzbūve Vanemas pauguraines lielākajā daļā ir sarežģīta un daudzveidīga. Kopējais kvartāra nogulumu biežums sasniedz 27 - 30 m. Kvartāra nogulumus Atradnes apkārtnē veido pēdējā apledoējuma – Latvijas leduslaikmeta, glaciģēnie (morēnas) un fluvioglaciālie nogulumi, kurus pārsedz holocēna eluviālie (augšne) veidojumi. Atradni veido liela smilts un grants iegula, kas veidojusies ledāja kušanas ūdeņu darbības rezultātā. Kopējais fluvioglaciālās slāņkopas biežums mainās no 4,5 m līdz pat 30 m.
- 3.2.13. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam Paredzētās darbības teritorijas ģeoloģiskā uzbūve izpētes dziļumā kopumā vērtēta kā samērā vienkārša ar pietiekami labi izturētu ģeoloģisko griezumumu kā horizontālā, tā arī vertikālā vērsumā. Darbības vietā derīgā slāņa segkārtu veido 0,2 – 0,6 m biezi eluviālie (augšne) nogulumi (*eQ₄*) – zemsedzes trūdvielu slānis un ar organiku bagāta mālaina smilts, bet zem tiem praktiski visā izpētes teritorijā iegūļ 0,8 – 3,2 m biezs glaciģēno (*gQ₃ltv*) nogulumu slānis, kas

⁵ Iecirkņa “*Akmeņkalni*” zemes vienības ar kadastra apzīmējums 9044 003 0053 platība norādīta saskaņā ar vietnē kadastrs.lv pieejamo informāciju, savukārt licences laukuma platība norādīta saskaņā ar Ziņojuma 72. lpp. sniegto informāciju.

⁶ Kopš 2020. gada novembra, apvienojot Valsts vides dienesta Liepājas un Ventspils reģionālās vides pārvaldes, izveidota Kurzemes reģionālā vides pārvalde.

galvenokārt sastāv no dzeltenbrūnas vai brūnas morēnas mālsmilts, retāk smilšmāla ar drupu iežu piejaukumu. Glacigēnie nogulumu iegul arī zem derīgās slāņkopas, kā arī nelielu starpslāņu un lēcu veidā tie konstatēti arī derīgās slāņkopas griezumā. Derīgo slāņkopu Iecirknī veido fluvioglaciālie (glaciofluviālie) (fQ_3/ltv) nogulumu – smilts – grants maisījums ar smilts un oļu starpkārtām, kā arī laukakmeņi, kas izplatīti visā iecirkņa teritorijā, un tās biezums mainās no 16,0 – 23,4 m (vidēji 19,51 m). Biezāks derīgais smilts – grants slānis ir Iecirkņa D - DR daļā, kur tas pārsniedz 19,0 m, bet mazāks tas ir Iecirkņa Z daļā – 16 – 18 m. Saskaņā ar Ziņojumu, ņemot vērā derīgās slāņkopas nogulumu sastāvu un sagulumu, kā arī laboratorijas testēšanas datus, Iecirknī izdalīts viens derīgā izrakteņa veids – smilts – grants (frakcijas > 5 mm saturs ir lielāks par 15 %).

- 3.2.14. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības un tās apkārtnes teritorijai raksturīgs saposmots reljefs, kur paugurus veido ūdeni labi caurlaidīgi smilts – grants nogulumu, kā rezultātā teritorijā ir labi virszemes noteces apstākļi, kā arī labi apstākļi lietus ūdeņu infiltrācijai. Ņemot vērā minētos apstākļus, Paredzētās darbības un tai piegulošajās teritorijās nav veikti meliorācijas darbi. Pauguru teritorijā gruntsūdens līmenis ir zems un derīgais materiāls Darbības vietā iegul virs gruntsūdens līmeņa.
- 3.2.15. Paredzētās darbības un tai piegulošo teritoriju hidroģeoloģiskie apstākļi vērtēti kā samērā vienkārši. Atradnes detālās izpētes laikā (1978. – 1980. gadā) pazemes ūdens tika konstatēts vairākos izpētes urbumos – no 8,2 – 19,7 m no zemes virsmas tās ZR daļā līdz 19,7 – 20,6 m - A daļā, kas ir no 71,5 m līdz 75,8 m v.j.l. ar izteiktu pazemes ūdens plūsmas virzienu uz A - DA. Tādejādi prognozēts, ka Iecirkņa daļā pazemes ūdens līmenis varētu būt vidēji 73,0 – 74,0 m v.j.l. vai pat zemāk. Tomēr Iecirkņa ģeoloģiskās izpētes laikā pastāvīgs pazemes ūdens slānis netika konstatēts, ļaujot secināt, ka Paredzētā darbība neietekmēs pazemes ūdens līmeņa režīmu, kā arī ieguves procesā nav sagaidāma ūdens pieplūde karjerā.
- 3.2.16. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam Paredzētās darbības un tai piegulošo teritoriju inženierģeoloģiskie apstākļi nav sarežģīti un ir piemēroti derīgā materiāla izstrādei. No grunts īpašībām atkarīga arī iespējamo mūsdienu ģeoloģisko procesu un ģeoloģisko risku attīstība, kas Paredzētās darbības kontekstā var būt potenciāla karjera bortu noslīdeņu vai nogrūvumu veidošanās, ja netiek nodrošināts atbilstošs un drošs to slīpums. Citi mūsdienu ģeoloģiskie procesi, kas varētu radīt ģeoloģiskos riskus, Darbības vietā un tai piegulošajā teritorijā Ziņojumā nav identificēti.
- 3.2.17. Ziņojumā identificēts, ka Kandavas novadā pazemes ūdens ieguvei galvenokārt tiek izmantots augšdevona Gaujas ($D3gj$) svītas ūdens horizonts. Ņemot vērā nogulumu biezumu un sastāvu, artēziskie ūdeņi ir labi aizsargāti no virszemes piesārņojuma. Darbības vietā un tās tuvumā nav reģistrētas pazemes ūdens atradnes vai ūdens ieguves urbumi, kā arī tā neatrodas un nerobežojas ar to aizsargjoslām.
- 3.2.18. Darbības vietā un tai piegulošajā teritorijā nav vērā ņemamu ūdensteču, meliorācijas objektu vai to aizsargjoslu. Tuvākā ūdenstece – Vecmuižas upīte (Vecmuižas strauts) atrodas ~ 1,3 km uz R no Darbības vietas. Īstenojot Paredzēto darbību, nav sagaidāma tās ietekme uz apkārtnes ūdensobjektiem.
- 3.2.19. Darbības vieta neatrodas un nerobežojas ar Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām (turpmāk – Natura 2000 teritorijām) vai citām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (turpmāk – ĪADT), kā arī tajā nav izveidoti mikroliegumi, un tā neatrodas minēto aizsargājamo teritoriju tiešā tuvumā. Darbības vietai tuvākās ĪADT ir dabas piemineklis, aizsargājams dendroloģiskais stādījums – “Cēres parks”, kas atrodas ~ 1,6 km uz DR, Cēres ciema teritorijā, un Natura 2000 teritorija “Abavas senleja”, kas atrodas vairāk kā 8 km uz DR. Savukārt ~ 1,6 km uz DA no Darbības vietas atrodas mikrolieguma buferzona, bet ~ 750 m uz A no plānotā transportēšanas maršruta, netālu no vietas, kur autoceļš V1435 šķērso dzelzceļa līniju, atrodas cits

mikroliegums. Minētie mikroliegumi izveidoti īpaši aizsargājamu putnu sugu aizsardzībai.

- 3.2.20. Darbības vietas un tai piegulošo teritoriju un tajās esošo biotopu, kā arī augu sugu izvērtējumu veikusi sertificēta eksperte I. Silamiķele⁷ (turpmāk – Sugu un biotopu eksperte). Sugu un biotopu eksperte Darbības vietu un tai piegulošās teritorijas apsekojusi 2019. gada 21. septembrī un sagatavojusi atzinumu (turpmāk – Sugu un biotopu ekspertes Atzinums) par tajās konstatētajām dabas vērtībām, kas pievienots Ziņojuma 5. pielikumā. Saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertes Atzinumu Darbības vietā un tai piegulošajās teritorijās netika konstatēti Latvijā vai Eiropas Savienībā īpaši aizsargājami biotopi vai īpaši aizsargājamās augu sugas, kā arī apsekotajās teritorijās esošie mežu un zālāju biotopi neatbilst bioloģiski vērtīgiem kritērijiem.
- 3.2.21. Saskaņā ar publiski pieejamo Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes (turpmāk – NKMP) Valsts kultūras pieminekļu sarakstu⁸ Cēres pagasta teritorijā, ~ 2 km uz DA no Darbības vietas, atrodas vietējās nozīmes arheoloģiskais piemineklis - Raibāju viduslaiku kapsēta (aizsardzības Nr. 2340).
- 3.2.22. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajam ainavisko vērtību vērtējumam, kas veikts vadoties pēc prof. O. Nikodemusa (2002. g.) ainavu aprakstīšanas shēmas, Paredzētās darbības teritorija vērtēta kā vidēji pārredzama, bet tās vides estētiskā vērtība kā zema.
- 3.2.23. Atbilstoši LVGMC publiski pieejamo piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā⁹ sniegtajai informācijai, Paredzētās darbības teritorijas tiešā tuvumā neatrodas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas. Tuvākās potenciāli piesārņotās vietas – bijusī degvielas bāze “Cēre” (reģistrācijas Nr. 90317/3303) un kodinātava “Cēre” (reģistrācijas Nr. 90317/3304), atrodas Cēres ciemā vairāk kā 1,5 km attālumā no Darbības vietas. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzētās darbības vietā un tās tuvākajā apkārtnē citas vides problēmas vai riska objekti nav konstatēti.

3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:

- 3.3.1. Paredzētā darbība ietver derīgo izrakteņu (smilts – grants) ieguvei, izmantojot ekskavatoru un frontālo iekrāvēju, transportēšanu uz krautnēm vai tehnoloģisko laukumu, iegūtā materiāla apstrādi uz vietas vai tehnoloģiskajā laukumā, izmantojot sijāšanas iekārtas ar mazgāšanas funkciju un drupinātājus, transportēšanu uz gatavās produkcijas krautnēm, uzglabāšanu un izvešanu realizācijai.
- 3.3.2. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam, lai uzsāktu teritorijas sagatavošanu derīgo izrakteņu ieguvei un plānoto ieguvei, nepieciešams veikt lauksaimniecībā izmantojamās zemes lietošanas kategorijas maiņu 5,4 ha platībā un meža zemes atmežošanu 6 ha platībā. Uzsākot darbus Iecirkņa teritorijā, derīgo izrakteņu licences laukumā tiks nosprausti licences laukuma robežpunkti dabā, izveidota ieguves vietas iebrauktuve, uzstādītas barjeras un informatīvās zīmes. Teritorijas sagatavošana ieguvei un derīgo izrakteņu ieguve tiks veikta saskaņā ar karjera izstrādes tehnisko projektu.
- 3.3.3. Pirms derīgo izrakteņu ieguves Darbības vietā paredzēts veikt teritorijas sagatavošanas darbus, kas ietver augsnes virskārtas noņemšanu un zem tās pagulošās morēnas smilšmāla un mālsmilts segkārtas noņemšanu. Noņemtos slāņus paredzēts izvietot pa Īpašuma perimetru, veidojot karjera vaļņus, tādējādi mazinot Paredzētās darbības radītā trokšņa un putekļu emisijas, bet pēc tam izmantot karjera rekultivācijā, atlikušo

⁷ Specializācija “vaskulārie augi, mežu un virsāju, zālāju, purvu biotopi”, eksperta sertifikāts Nr. 019, derīgs līdz 01.07.2023.

⁸ NKMP Valsts kultūras pieminekļu saraksts, publiski pieejams - <https://is.mantojums.lv/map/>.

⁹ Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs, publiski pieejams - <http://parissrv.lvgmc.lv/#viewType=pppvMapView&adreshtimer=true&donotrenderwithoutrole=true&dnotusewrapper=true&incrementCounter=1>.

noņemtās augsnes virskārtas daļu plānots realizēt. Segkārtu paredzēts noņemt pakāpeniski, atsedzot derīgo materiālu izstrādei pietiekamā un nepieciešamā platībā.

- 3.3.4. Saskaņā ar Ziņojumu sākotnēji plānots sagatavot ieguves laukumu ~ 1,5 ha platībā Darbības vietas centrālajā daļā, kur pēc tā izstrādes iespējams izvietot tehnoloģisko laukumu. Līdz tam Paredzētās darbības nodrošināšanai paredzēts izmantot esošo tehnoloģisko laukumu un tā infrastruktūru, kas atrodas Darbības vietai blakus esošajā Atradnes iecirknī "Karjers". Saskaņā ar Ziņojumu Darbības vietu paredzēts sadalīt trīs ieguves blokos, kuru izmērs ir ~ 4 – 5 ha. Atbilstoši Iecirkņa izstrādes shēmai¹⁰ sākotnēji paredzēts izstrādāt Iecirkņa centrālo bloku, virzoties no tā centra uz perifēriju, pēc tam 1. bloku Darbības vietas D daļā, tikai pēc tam paredzēts izveidot piebrauktuvi un izstrādāt 2. bloku Darbības vietas Z daļā, kas atrodas aiz elektrolīnijas, kas šķērso Īpašumu¹¹.
- 3.3.5. Realizējot tehnoloģiskā laukuma izvietojumu Iecirkņa centrālajā blokā, tajā paredzēts ierīkot arī ūdens ieguves urbumu un ūdenstilpi (slēgtu 3 savstarpēji saistītu nosēddīķu sistēmu, katru 500 m³ apjomā) materiāla mazgāšanas tehnoloģisko procesu nodrošināšanai, kur no pirmā nosēddīķa paredzēts ņemt ūdeni iegūtā materiāla mazgāšanai, bet otrajā un trešajā izmantoto ūdeni nostādināt, lai izmantotu atkārtoti. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju minētajā materiāla apstrādes procesā ūdens patēriņš pie intensīvas mazgāšanas būs 40 – 60 m³/dnn. Prognozētie ūdens zudumi ir 2 – 3 %, bet ūdens apjoms, kas nepieciešams sistēmas papildināšanai, būs neliels (maksimāli 1,8 m³/dnn.).
- 3.3.6. Darbības vietā ieguvei plānotais derīgā materiāla slānis iegūļ virs gruntsūdens līmeņa. Derīgo materiālu paredzēts iegūt atklātā karjerā ar ekskavatoru ar apgriezto kausu, veidojot kāples un iedziļinot karjeru līdz plānotajam ieguves dziļumam. Vidējais derīgā slāņa biezums Iecirknī ir ~ 19 m, atbilstoši Ziņojumā norādītajam optimāls ieguves kāpļu skaits un nogāžu slīpums, kā arī konkrēti ieguves darbu secības risinājumi tiks noteikti derīgo izrakteņu ieguves projektā.
- 3.3.7. Daļu iegūtā materiāla paredzēts apstrādāt (sijāt) uz vietas, izmantojot mobilo sijātāju, periodiski arī mobilo drupinātāju, kurus apkalpo ekskavators un frontālais iekrāvējs, bet daļu ar kravas automašīnām paredzēts nogādāt apstrādei uz tehnoloģisko laukumu. Paredzams, ka daļa iegūtā materiāla tiks realizēta arī bez apstrādes. Tehnoloģiskajā laukumā paredzēts izvietot ar elektroenerģiju (kopā ~ 180 kW) darbināmu stacionāru iegūtā materiāla apstrādes iekārtu komplektu jeb daļēji slēgta tipa rūpnīcu, kurā paredzēts veikt iegūtā materiāla apstrādi, kas ietver materiāla šķirošanu pa frakcijām to sijājot, materiāla drupināšanu, bet daļas apstrādi, to mazgājot. Atbilstoši norādītajam rūpnīcu apkalpo frontālais iekrāvējs. Minētajā rūpnīcā pēc vajadzības iespējama arī asfalta frakcijas ražošana. Rūpnīcu paredzēts izmantos sezonas laikā, kamēr nesasalst ūdens, savukārt mobilās iekārtas tieši ieguves vietās paredzēts izmantot laikā, kad rūpnīca nestrādā. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto visas trīs materiāla apstrādes iekārtas (rūpnīca, mobilais sijātājs un mobilais drupinātājs) nekad nedarbosies vienlaicīgi.
- 3.3.8. Saskaņā ar Ziņojumu atkarībā no pieprasījuma gadā vidēji plānots iegūt 100 000 – 150 000 m³ derīgā materiāla. Prognozēts, ka Darbības vietā esošo krājumu daudzumu varētu izstrādāt 15 – 20 gadu laikā.
- 3.3.9. Ziņojuma autori prognozē, ka gada griezumā ieguves apjomi var atšķirties, tādēļ tiek izdalīti trīs posmi ar atšķirīgu ieguves intensitāti, plānoto ieguves apjomu un darba

¹⁰ Ziņojuma 7. attēls

¹¹ Šajā vietā atzinumā Darbības vietas sadalījums ieguves blokos un ieguves shēmas apraksts veikts saskaņā ar Ziņojumā sniegto Iecirkņa izstrādes shēmu, taču Ziņojumā, tā dažādās sadaļās un Ziņojuma pielikumos esošajos ietekmju - gaisa kvalitātes un trokšņa izplatības, novērtējumos, ilustrējot Iecirkņa sadalījumu ieguves blokos, tiek lietoti atšķirīgi apzīmējumi, kas šajā atzinumā, atsaucoties uz pielikumiem, pārskatāmības un vizuālās uztveramības nolūkā saglabāti atbilstoši attiecīgajās Ziņojuma sadaļās lietotajiem.

laiku, pieņemot, ka karjers gada griezumā var darboties nepārtraukti (~ 252 darba dienas gadā), laika posmā no 7:00 līdz 19:00. Intensīva izstrāde plānota 126 darba dienas (maijs - oktobris), strādājot līdz 12 h dienā un iegūstot līdz 80 % jeb ~ 120 000 m³ (190 800 t) no gadā plānotā ieguves daudzuma; vidēji intensīva izstrāde plānota 63 darba dienas (marts, aprīlis, novembris), strādājot līdz 6 h dienā un iegūstot 22 500 m³ (35 775 t); zemas intensitātes izstrāde plānota ~ 63 darba dienas (decembris, janvāris, februāris), strādājot līdz 4 h dienā un iegūstot 7 500 m³ (11 925 t).

- 3.3.10. No Ziņojumā sniegtās informācijas izriet, ka daļa iegūtā materiāla, proti, ~ 50 – 60 % jeb vidēji 85 000 m³ (135 150 t) no prognozējamā ieguves apjoma gadā, atkarībā no iegūtā materiāla kvalitātes un pieprasījuma, tiks apstrādāta (sijāts, mazgāts, drupināts).
- 3.3.11. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju ~ 30 % jeb 45 000 m³ (71 550 t) no iegūtā materiāla var tikt novietots īslaicīgās uzglabāšanas krautnēs. Krautnes paredzēts izvietot karjera iekšienē gan tehnoloģiskajā laukumā, kur atrodas rūpnīca, gan pašā izstrādes teritorijā. Saskaņā ar Ziņojumu plānotais krautņu apjoma sadalījums attiecīgi ir 50 % un 50 % abās minējās teritorijās. Krautnes paredzēts veidot īslaicīgai iegūtā materiāla vai gatavās produkcijas uzglabāšanai.
- 3.3.12. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam Paredzēto darbību karjerā nodrošinās šādas tehnikas vienības: 2 ekskavatori ar apgriezto kausu, 3 frontālie iekrāvēji, 1 mobilā sijāšanas iekārta ar mazgāšanas funkciju, 1 mobilais drupinātājs un materiāla apstrādes rūpnīca, kura ietver padevējbunkuru 20 m³ apjomā, 7 materiāla transportierus, rotortipa drupinātāju, 3 sietu iekārtas, 1 klasifikatoru, ūdens izsmidzināšanas iekārtu uz sietiem, ūdens sūkni ar motoru¹². Saskaņā ar Ziņojumu ikdienā ieguves vietā darbosies 2 kravas automašīnas (> 32 t), kas pārvadās iegūtā materiāla kravas no ieguves vietas uz apstrādes centru. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto, minētie tehniskie līdzekļi šobrīd tiek nodarbināti iecirknī “*Karjers*” un tiks izmantoti arī Paredzētās darbības realizācijās nodrošināšanai.
- 3.3.13. No Ziņojuma autoru papildus sniegtās informācijas¹³ izriet, ka Paredzētās darbības nodrošināšanā iesaistīto tehnikas vienību darba laiks un darba stundas Ziņojumā sniegtas aptuveni, jo to darbība galvenokārt atkarīga no pieprasījuma, kā arī ieguves un apstrādes tehnika, pēc nepieciešamības var aizstāt viena otru, tādēļ katras iekārtas precīzu darba laiku ir grūti prognozēt. Atbilstoši Ziņojumā norādītajam detalizēts Derīgo izrakteņu ieguves process tiks aprakstīts derīgo izrakteņu ieguves projektā. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros konkrētas ietekmes (gaisa kvalitāte, trokšņa izplatība) novērtējuma aprēķinos iekļauto darbību un tehnikas vienību darba raksturojošie rādītāji (tajā skaitā darba laiks, iekārtu veids, skaits, jauda u.c.) sniegti šī atzinuma attiecīgajās sadaļās.
- 3.3.14. Iegūtā materiāla izvešanu paredzēts veikt visu gadu, darba dienās (~ 252 dienas), laika posmā no 7:00 līdz 19:00. Prognozēts, ka derīgā materiāla transportēšana aktīvajā periodā tiks veikta ar aptuveni 48 reisiem dienā.
- 3.3.15. Gatavo produkciju paredzēts izvest ar kravas autotransportu (ietilpība vidēji 20 m³). Materiālu galvenokārt paredzēts iekraut ar frontālo iekrāvēju, kurā iebūvēti kalibrēti

¹² Ieguves vietā nodarbināto un Paredzētās darbības nodrošināšanu raksturojošā tehnikas vienību veids un skaits norādīts saskaņā ar Ziņojumā (Ziņojuma 23. – 24. un 37. lpp. un citviet Ziņojumā sniegto informāciju). Birojs vienlaikus konstatē, ka, piemēram, vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz gaisa kvalitāti, raksturojot rūpnīcas darbību, aprēķinos izmantots atšķirīgs rūpnīcā esošo materiāla apstrādes iekārtu komplekts, kas norādīts atzinuma attiecīgajā sadaļā.

¹³ Ziņojuma autoru atbilde uz Biroja 2021. gada 8. janvāra vēstulē Nr. 5-01/24 pieprasīto papildinformāciju “*VPVB 08.01.2021. vēstulē Nr. 5-01/24 ietvertu prasību apkopojums*”, Birojā elektroniskā formātā saņemts 2021. gada 26. aprīlī (Biroja reģistrācijas numurs 5-01/875).

svari, lai nodrošinātu realizētās produkcijas svēršanu un uzskaiti. Saskaņā ar Ziņojumu iegūtā materiāla izvešanas apjomi dienā ir atkarīgi no izstrādes perioda, izvešana gada griezumā plānota no 119,05 m³ (189,3 t) līdz 952,4 m³ (1514,3 t) dienā. Izstrādātā materiāla pārvietošanu paredzēts organizēt pa karjera iekšējiem ceļiem, bet izvešanu uz D no Darbības vietas – pa nobrauktuvi no autoceļa V1447 un izveidojot piebrauktuvi ieguves vietai. Piebrauktuves ir/būs ar grunts segumu, sausā laikā tiek nodrošināta to laistīšana. Savukārt tālāk transportēšana tiks veikta pa autoceļu V1447, kas savienots ar autoceļu V1432 (pa kuru var nokļūt līdz autoceļam A10). Visi minētie vietējās nozīmes autoceļi klāti ar asfalta segumu.

- 3.3.16. Ūdens apgādes urbumu tehniskā ūdens ieguvei un materiāla skalošanas/mazgāšanas nodrošināšanai Darbības vietā paredzēts ierīkot, ja tiek realizēta IVN ietvaros vērtētā tehnoloģiskā laukuma novietojuma pamatvarianta jeb 1. alternatīva (definēta šī atzinumā attiecīgajā sadaļā). Tādejādi īpašas prasības ūdens ieguves urbuma debitam vai ūdens kvalitātei Ziņojumā netiek identificētas. Savukārt dzeramo ūdeni darbinieku vajadzībām paredzēts piegādāt iepakojumos. Sadržīves notekūdeņus paredzēts uzkrāt 5 m³ lielā septiķī, ko saskaņā ar līgumu izved atbilstoši sertificēts uzņēmums. Tehnoloģisko notekūdeņu veidošanās no plānotajiem iegūtā materiāla šķirošanas un skalošanas procesiem nav sagaidāma. Ūdeni materiāla apstrādes procesa nodrošināšanai paredzēts izmantot atkārtoti, uzkrājot īpaši ierīkotā un izolētā tilpē, nav paredzētā tā novadīšana vidē.
- 3.3.17. No Ziņojumā sniegtās informācijas izriet, ka Paredzētās darbības nodrošināšanai nav nepieciešama jauna transporta būvju (ceļu), izņemot iebrauktuvi karjerā, vai ēku būvniecība. Administratīvās un atpūtas telpas darbinieku vajadzībām paredzēts ierīkot pārvietojamos konteineros un izvietot tehnoloģiskajā laukumā. Tehnoloģiskajā laukumā paredzēts novietot arī iegūtā materiāla šķirošanas, drupināšanas un mazgāšanas iekārtas un ieguves tehnikas vienības, laikā, kad tās netiek izmantotas. Līdz tehnoloģiskā laukuma izveidei Darbības vietā tiks izmantota esošā infrastruktūra iecirknī “*Karjers*”, kura pēc tā izstrādes tiks pārvietota uz Darbības vietu. Elektroapgādes nodrošināšanai paredzēts ierīkot kabeļu līniju (saskaņā ar projektu un ievērojot likuma “*Aizsargjoslu likums*” 16. pantā noteikto).
- 3.3.18. Atkritumu apsaimniekošanu (sadržīves, bīstamie) paredzēts veikt saskaņā ar normatīvo aktu prasībām uz noslēgto līgumu pamata (nodot uzņēmumiem, kas nodrošina to apsaimniekošanu). Tehnikas apkopes un remonta nodrošināšanai paredzēts slēgt līgumu ar komersantu, kas specializējies minēto darbu veikšanā, ietverot prasību par apkopes un remonta laikā radušos atkritumu savākšanu un apsaimniekošanu. Ieguves tehnikas uzpilde ar degvielu paredzēta no pārvietojamas autocisternas tehnoloģiskajā laukumā, īpaši aprīkotā teritorijā ar pretinfiltrācijas segumu. Nav paredzēta dīzeļdegvielas un smērvielu ilgstoša uzglabāšana karjerā. Nepieciešamo dīzeļdegvielu paredzēts piegādāt ar specializētu autotransportu, degvielu salejot degvielas tvertnē (10 m³) tam speciāli aprīkotā vietā.
- 3.3.19. Prognozēts, ka derīgo izrakteņu ieguves procesā atkritumi neveidosies, jo noņemto augsni un segkārtu, kā arī iegūtā materiāla atsijas paredzēts uzglabāt, veidojot karjera vaļņus, bet pēc tam maksimāli izmantot izstrādātās teritorijas rekultivācijā un labiekārtošanā.
- 3.3.20. Darbības vietas rekultivāciju paredzēts veikt pakāpeniski pa sektoriem, kuros pilnībā pabeigti ieguves darbi. Iecirknī pēc tā izstrādes plānots apmežot, izmantojot augstvērtīgas Latvijas koku sugas. Nogāžu veidošanai un karjera pamatnes izlīdzināšanai paredzēts izmantot iepriekš teritorijā noņemto segkārtu un atsiju materiālu, veidojot maksimāli dabisku ainavu un pievilcīgu reljefu. Nogāzes paredzēts veidot ar slīpumu 1:3, kas atbilst dabīga saguluma smilts – grants gruntīm, lai novērstu noslīdeņu un gravu veidošanos virszemes noteces ietekmē. Savukārt virs izlīdzinātās

un noplanētās grunts plānots iestrādāt iepriekš teritorijā noņemto augsni, to sagatavojot atbilstoši apmežošanā izvēlēto koku sugu optimālām augšanas prasībām.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

3.4.1. Ziņojuma autori Paredzētās darbības teritoriju novērtējuši kā optimālu plānotajai derīgo izrakteņu ieguvei, tādējādi Darbības vietas alternatīva netiek izskatīta, jo tiek vērtēta ieguves platību paplašināšana jau izstrādē esošā Atradnē. Pamatojoties uz to, ka Ierosinātāja derīgo izrakteņu ieguvi un apstrādi veic Darbības vietai blakus esošajā Atradnes iecirknī “*Karjers*”, un, realizējot Paredzēto darbību, plānots izmantot to pašu tehnoloģiju un tehniskos līdzekļus, vērtējot Paredzētās darbības alternatīvos risinājumus, vērtētas alternatīvas tehnoloģiskajam risinājumam, proti, vērtēti divi alternatīvie varianti tehnoloģiskā laukuma un tajā esošās materiāla apstrādes rūpnīcas novietojumam:

3.4.1.1. 1. alternatīva jeb pamatvariants paredz, ka sākotnēji, kamēr Darbības vietā tiek veikta ieguve centrālajā blokā, sagatavojot vietu tehnoloģiskā laukuma izveidei turpmākai Paredzētās darbības nodrošināšanai, materiāla apstrādes rūpnīca atrodas iecirkņa “*Karjers*” esošajā tehnoloģiskajā laukumā, kur sākotnēji tiek piegādāts un apstrādāts Paredzētās darbības gaitā iegūtais materiāls. Pēc tehnoloģiskā laukuma un nepieciešamo infrastruktūras objektu izveides Iecirknī, rūpnīcas iekārtas no iecirkņa “*Karjers*” tiks pārvestas uz Darbības vietu, bet iecirknī “*Karjers*” būs iespējams veikt teritorijas pilnvērtīgu rekultivāciju.

3.4.1.2. 2. alternatīva paredz, ka materiāla apstrādes rūpnīca netiek pārvietota un visa Iecirkņa izstrādes gaitā tā atrodas iecirknī “*Karjers*”, uz kuru iegūtais materiāls no Darbības vietas tiek piegādāts ar autotransportu, tādējādi veicot lielāku ceļa posmu pa karjera iekšējiem ceļiem. Šajā variantā Iecirknī no materiāla apstrādes iekārtām darbojas tikai mobilais sijātājs un drupinātājs.

3.4.2. Tehnoloģiskā laukuma novietojuma alternatīvu vērtējums un salīdzinājums veikts, pamatojoties uz Ziņojuma autoru izstrādātu novērtējuma sistēmu definētās pakāpēs, vērtējot dažādus iespējamo ietekmju faktorus un kritērijus gan īstermiņā, gan ilgtermiņā, īstenojot kādu no tehnoloģiskā laukuma izvietojuma variantiem¹⁴. Secināts, ka sagaidāmā ietekme uz apkārtējo vidi un cilvēku veselību alternatīvu griezumā būtiski neatšķiras. Ziņojuma autoru ieskatā būtiskākā abu vērtēto alternatīvo risinājumu atšķirība ir tas, ka, īstenojot 1. alternatīvu jeb pamatvariantu, iespējama pilnīga iecirkņa “*Karjers*” rekultivācija. Izvērtējama rezultātā ierosinātāja izvēlējusies īstenot 1. alternatīvu jeb pamatvariantu.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Izstrādātājas 2018. gada 5. jūnija vēstule Nr. 534 “*Par: Ietekmes uz vidi novērtējumu*” un tai pievienotais iesniegums par paredzēto darbību (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/970).
- 4.2. Ierosinātājas 2018. gada 6. jūnija vēstule “*Par SIA “Firma L4” pilnvarojumu*” (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/994).
- 4.3. Izstrādātājas 2018. gada 27. jūnija elektroniskā pasta vēstule “*Papildus informācija*” un tai pievienotā papildus informācija (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/1105).
- 4.4. Ierosinātājas pārstāvja 2018. gada 13. jūlija vēstule “*Par īpašumtiesībām paredzētās darbības teritorijā*” un tai pievienotais pielikums ar 2018. gada 13. jūlija vienošanos Nr. 1 (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/1200).
- 4.5. Izstrādātājas 2018. gada 13. jūlija elektroniskā pasta vēstule (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/1187).
- 4.6. Biroja 2018. gada 16. jūlija Lēmums Nr. 5-02/8 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*”.

¹⁴ Ziņojuma 23. tabula.

- 4.7. Izstrādātājas 2018. gada 7. augusta elektroniskā pasta vēstule “*Sākotnējā sabiedriskā apspriešana Euro Skandi Auto*” un tai pievienotais paziņojums par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/1312).
- 4.8. Fiziskas personas 2018. gada 9. augusta elektroniskā pasta vēstule “*Par derīgo izrakteņu ieguvi Cēres pagastā*” (Biroja reģistrācijas Nr. 1-07/1329).
- 4.9. Izstrādātājas 2018. gada 24. augusta vēstule Nr. 705 “*Par: Paredzētās darbības derīgo izrakteņu (smilts-grants, smilts) ieguve ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādi*” un tai pievienotie materiāli (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/1424).
- 4.10. Izstrādātājas 2018. gada 24. augusta vēstule Nr. 706 “*Par: Paredzētās darbības derīgo izrakteņu (smilts-grants, smilts) ieguve sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem*” un tai pievienotie sākotnējās sabiedriskās apspriešanas materiāli (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/1432).
- 4.11. Biroja 2018. gada 2. oktobra Programma Nr. 5-03/7 ietekmes uz vidi novērtējumam smilts-grants un smilts ieguvei atradnes “*Cēre*” iecirknī “*Ausekļi*” Kandavas novada Cēres pagastā nekustamajā īpašumā „*Ausekļi*”.
- 4.12. Izstrādātājas 2020. gada 6. oktobra vēstule Nr. 594 “*Par IVN ziņojuma sabiedriskās apspriešanas uzsākšanu*” un tai pievienotais paziņojums par ziņojuma sabiedrisko apspriešanu (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/1684).
- 4.13. SIA “*Cēres akmens*” pilnvarotās personas 2020. gada 4. novembra iesniegums “*Par saimnieciskās darbības nepārtrauktu norisi valsts nozīmes karjera “Cēre” iecirknī “Akmeņkalni”*” un tam pievienotie materiāli, tajā skaitā “*Priekšlikumi par paredzēto darbību derīgo izrakteņu ieguvi nekustamajā īpašumā “Ausekļi” valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnes “Cēre” iecirknī “Ausekļi”, Kandavas novadā, Cēres pagastā, ietekmes uz vidi novērtējumā*” (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/1898).
- 4.14. Izstrādātājas 2020. gada 9. novembra vēstule Nr. 665 “*Par IVN Ziņojuma iesniegšanu*” un tai pievienotie pielikumi (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/1933).
- 4.15. Dienesta 2020. gada 30. novembra vēstule Nr. 2.3/370/KU/2020 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*” (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/2092).
- 4.16. Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) 2021. gada 4. janvāra vēstule Nr. 4.9/19/2021-N “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/6).
- 4.17. Biroja 2021. gada 8. janvāra vēstule Nr. 5-01/24 Ierosinātājam un Izstrādātājam, kurā Birojs lūdz precizēt un papildināt Ziņojumā sniegto informāciju.
- 4.18. Izstrādātājas 2021. gada 21. aprīļa vēstule par aktualizētā Ziņojuma iesniegšanu, ar kuru Birojā iesniegts aktualizētais Ziņojums (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/847).
- 4.19. Biroja 2021. gada 22. aprīļa vēstule Nr. 5-01/454 Ierosinātājam un Izstrādātājam par Ziņojuma izvērtēšanas termiņa pagarinājumu.
- 4.20. Izstrādātājas 2021. gada 26. aprīļa elektroniskā pasta vēstule, ar kuru Birojā iesniegts apkopojums par Biroja pieprasīto papildinformāciju un veiktajām izmaiņām aktualizētajā Ziņojumā (Biroja reģistrācijas Nr. 5-01/875).

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

Detalizēta informācija par sabiedriskās apspriešanas gaitu un termiņiem ir publiskota Biroja tīmekļa vietnē Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtēšanas gaitas sadaļā: <http://www.vpvb.gov.lv/lv/ivn/projekti>. Citu starpā minētajā tīmekļa vietnē publiskoti arī visi sabiedrisko apspriešanu paziņojumi, kuros norādīta informācija par apspriešanas periodiem, notikušajām sanāksmēm un priekšlikumu iesniegšanas termiņiem. Tālāk

Birojs sniedz īsu sabiedrības līdzdalības procesa un apkopoto viedokļu un argumentu izklāstu.

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Paziņojums par Paredzēto darbību un tās sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts pašvaldības informatīvā izdevuma "*Kandavas novada vēstnesis*" 2018. gada 5. augusta numurā Nr. 8(160), pašvaldības tīmekļa vietnē www.kandava.lv, Izstrādātājas tīmekļa vietnē www.l4.lv un Biroja tīmekļa vietnē www.vpvb.gov.lv. Izstrādātāja par Paredzēto darbību individuāli informēja tos nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu.
- 5.1.2. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2018. gada 16. augustā Cēres pamatskolā (adrese: Skolas iela 1, Cēre, Cēres pagasts, Kandavas novads, LV-3122) plkst. 16:00. Saskaņā ar sanāksmes protokolu tajā piedalījās 27 personas, tai skaitā Ierosinātājas, Izstrādātājas, Dienesta un pašvaldības pārstāvji. Klātesošajiem tika sniegta informācija par Paredzēto darbību un IVN procesu, kā arī par sabiedrības iespēju tajā iesaistīties. Sanāksmes dalībnieki pauda neapmierinātību saistībā ar iegūtā materiāla transportēšanu un transportēšanas radītajiem traucējumiem iedzīvotājiem, kas ir liela problēma jau esošās darbības kontekstā, proti veidojas putekļi, paredzētie pretputes pasākumi (grants ceļu laistīšana) pie mājām netiek veikti, kravas transportlīdzekļu vadītāji neievēro satiksmes noteikumus, tādējādi radot apdraudējumu drošībai, materiāla transportēšana notiek arī ārpus paredzētā darba laika.
- 5.1.3. Paredzētās darbības IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešanas ietvaros sabiedrība varēja sniegt priekšlikumus par Ierosinātājas Paredzēto darbību. Paredzētās darbības IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā Birojā tika saņemts viens fiziskās personas nosūtīts Cēres pagasta iedzīvotāju kolektīvs viedoklis par plānoto darbību, norādot, ka iedzīvotāji ir pret to, kamēr netiek sakārtots ceļš no Kandavas pagrieziena līdz Atradnei un ar tā drošu ekspluatāciju saistītie jautājumi.
- 5.1.4. Pamatojoties uz Izstrādātājas pieteikumu un sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, Birojs sagatavoja un 2018. gada 2. oktobrī izsniedza programmu ietekmes uz vidi novērtējumam.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Paziņojums par Paredzētās darbības Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts pašvaldības informatīvajā izdevuma "*Kandavas novada vēstnesis*" 2020. gada 5. oktobra numurā Nr. 10(186), pašvaldības tīmekļa vietnē www.kandava.lv, Izstrādātājas tīmekļa vietnē www.l4.lv un Biroja tīmekļa vietnē www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Kandavas novada domē (adrese: Dārza iela 6, Kandava, Kandavas novads, LV-3120) un Izstrādātājas tīmekļa vietnē www.l4.lv.
- 5.2.2. Saskaņā ar likuma "*Covid-19 infekcijas pārvaldības likums*" 20. pantā noteikto, Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sapulce klātienē tika aizstāta ar video prezentāciju un iespēju piecas darba dienas (laika posmā no 2020. gada 15. oktobra plkst. 8:00 līdz 23. oktobra plkst. 17:00) uzdot sev interesējošos jautājumus un saņemt atbildes no Izstrādātājas pārstāvja. 2020. gada 19. oktobrī laika posmā no plkst. 16:00 līdz 17:00 notika tiešsaistes video konference, kas bija pieejama Izstrādātājas tīmekļa vietnē www.l4.lv. Sanāksmē piedalījās Izstrādātājas un Ierosinātājas pārstāvji, ka arī videokonferenci pieslēdzas četri interesenti. Saskaņā ar sanāksmes protokolu tika konstatēta viena neveiksmīga pieslēgšanās, bet pēc videokonferences ar interesentu tika nodrošināta saziņa e-pastā un telefoniski. Sanāksmes dalībnieki video prezentācijā tika iepazīstināti ar izstrādāto Ziņojumu un IVN procesa gaitā iegūto informāciju. Sanāksmes dalībnieki izteica bažas par Paredzētās darbības ietekmi uz

tuvējo māju ūdensapgādi un interesējās par to, kas kontrolē un nodrošina iegūtā materiāla kravu pārsegšanu, veicot transportēšanu. Vairākus jautājumus saistībā ar Ziņojumā iekļauto informāciju par darbības vietai blakus esošā iecirkņa „Akmeņkalni” darbību uzdeva minētā iecirkņa pārstāvis. Ņemot vērā jautājumu specifiku, un, lai sniegtu detalākas atbildes, Izstrādātājas pārstāvis lūdza šos jautājumus uzdot rakstiski.

- 5.2.3. Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Paredzēto darbību Ierosinātājai vai Birojam varēja iesniegt 30 dienu laikā pēc paziņojuma publicēšanas. Šajā periodā Birojs saņēma SIA “Cēres akmens” pilnvarotās personas priekšlikums izstrādātajam Ziņojumam un citus pievienotos materiālus, kas bija nosūtīti arī Izstrādātājai.

5.3. Sabiedrības informēšana un ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

- 5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2020. gada 9. novembrī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts tīmekļa vietnēs www.kandava.lv un www.vpvb.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļa vietnē www.l4.lv.
- 5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojs saņēma:
- 5.3.2.1. Dienesta 2020. gada 30. Novembra vēstuli Nr. 2.3/370/KU/2020, kurā Dienests norādījis, ka tam nav konceptuālu iebildumu pret sagatavoto Ziņojumu.
- 5.3.2.2. DAP 2021. gada 4. janvāra vēstuli Nr. 4.9/19/2021-N, kurā DAP norādījusi, ka, atkārtoti izvērtējot Ziņojumā sniegto trokšņa novērtējumu, DAP secinājusi, ka nav sagaidāma ar Paredzētās darbības nodrošināšanu saistīta būtiska ietekme uz mikroliegumu autoceļa V1435 tuvumā, kas izveidots īpaši aizsargājamas putnu sugas aizsardzības nodrošināšanai, tādēļ Ziņojumu nav nepieciešams papildināt ar putnu eksperta atzinumu, kā DAP to bija norādījusi iepriekš.
- 5.3.3. Pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, Birojs ar 2021. gada 8. janvāra vēstuli Nr. 5-01/24 “Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu” lūdza sniegt papildus informāciju un vērtējumu vēstulē norādītiem Biroja komentāriem.

5.4. Sabiedrības informēšana par papildināto Ziņojumu:

- 5.4.1. Ziņojuma aktuālā redakcija Birojā tika iesniegta 2021. gada 21. aprīlī. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts tīmekļa vietnēs www.vpvb.gov.lv un www.l4.lv. Arī Ziņojums bija pieejams Izstrādātājas tīmekļa vietnē www.l4.lv.
- 5.4.2. Tā kā institūcijas nebija izteikušas būtiskus iebildumus par Ziņojumā sniegto vērtējumu, tad Birojs institūcijām atkārtoti nav lūdzis sniegt viedokli par iesniegto Ziņojumu. Citi viedokļi no ieinteresētajām pusēm Ziņojuma izvērtēšanas laikā Birojā nav saņemti.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama:

- 6.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Ziņojuma autori ir novērtējuši iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tai skaitā ietekmes, kas izriet no derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas. Ņemot vērā, ka Paredzēto darbību plānots veikt Atradnē, kurā jau agrāk notikusi, šobrīd notiek vai plānota derīgo izrakteņu ieguve, tādejādi ieguves platību palielinot par ~ 13 ha, sagaidāmās ietekmes arī kontekstā ar esošo darbību. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros gan atsevišķi, gan summāri vērtētas Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti un vides trokšņa līmeni, hidroloģiskajiem un hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, kā arī ietekme uz dabas vērtībām, bioloģisko daudzveidību, ainavu u.c. ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes.
- 6.2. Izvērtējis Ziņojumā veikto ietekmju novērtējumu, Birojs secina, ka būtiskākās ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes, ņemot vērā Paredzētās darbības specifiku, plānotos risinājumus un atrašanās vietu, ir gaisa piesārņojošo vielu un trokšņu emisijas gan no derīgā materiāla ieguves un apstrādes, gan transportēšanas. Ņemot vērā gan Darbības vietas, gan plānotā iegūtā materiāla transportēšanas maršruta atrašanos pret dzīvojamām

mājām, šīs ietekmes cita starpā īpaši vērtētas dzīvojamo māju tuvumā. Paplašinot ieguves teritorijas, tiks pārmainīts līdzšinējais teritorijas izmantošanas veids (meži un lauku zemes), kā arī ilgtermiņā tiks ietekmēta un izmainīta arī apkārtējā ainava. Paredzētās darbības gaitā derīgo materiālu plānots iegūt virs gruntsūdens līmeņa, tādēļ nav sagaidāma ietekme uz teritorijas hidroģeoloģisko režīmu, tajā skaitā gruntsūdens līmeni, tomēr Ziņojuma autori veikuši arī ietekmju vērtējumu un prognozi uz teritorijas hidroģeoloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, tajās skaitā augsnes struktūras un mitruma izmaiņām.

6.3. Kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē sekojošus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:

- 6.3.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas.
- 6.3.2. Troksnis un tā izplatības novērtējums, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas.
- 6.3.3. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību un ainavu.
- 6.3.4. Hidroģeoloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma, augsnes struktūras un mitruma režīma izmaiņas.

6.4. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.4.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas:

- 6.4.1.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros veikta Paredzētās darbības un ar tās nodrošināšanu saistīto darbību iespējamo ietekmju radīto gaisu piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana un veikts sagaidāmās ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums. Prognozējamo emisiju apjoms definētajiem emisiju avotiem novērtēts, ņemot vērā to raksturojumu (raksturīgie emisiju faktori, Darbības vietas raksturs un Paredzēto darbību raksturojošie faktori – tehnikas vienību skaits, darbības ilgums, ieguves, pārstrādes, uzglabāšanas un izvešanas apjomi, ceļu garums u.c.). Tā kā Atradnē jau notiek derīgo izrakteņu ieguve un apstrāde, prognozējot sagaidāmās gaisa kvalitātes izmaiņas, ņemta vērā arī esošās darbības radītā ietekme uz gaisa kvalitāti, novērtējumā izmantojot tādu pašus raksturlielums, kā vērtējot Paredzēto darbību.
- 6.4.1.2. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju, īstenojot Paredzēto darbību, galvenie identificētie tehnoloģiskie procesi, kurus veicot tiks radītas gaisu piesārņojošo vielu emisijas, ir – derīgā materiāla ieguve un iekraušana tā tālākai transportēšanai; iegūtā materiāla apstrāde (sijāšana, drupināšana) gan ieguves vietā, gan tehnoloģiskajā laukumā; materiāla uzglabāšana krautnēs; materiāla transportēšana pa karjera iekšējiem ceļiem un izvešana pa vietējas nozīmes ceļiem. No gaisa kvalitātes novērtējumā sniegtās informācijas¹⁵ izriet, ka Paredzētā darbība tiks nodrošināta izmantojot sekojošas tehnikas vienības – 2 ekskavatorus, 3 frontālos iekrāvējus, 1 mobilo un 1 stacionāro sijāšanas iekārtu ar mazgāšanas funkciju, 1 mobilo un 1 rotora tipa (stacionāro) drupinātāju, 2 kravas automašīnas. Atkarībā no situācijas, iegūtā materiāla apstrāde tika veikta uzreiz ieguves vietā (mobilās materiāla apstrādes iekārtas) vai rūpnīcā (stacionārais apstrādes komplekts), kuru paredzēts izvietot tehnoloģiskajā laukumā. Iegūtais, apstrādātais un gatavais materiāls atkarībā no situācijas tiks uzglabāts ieguves vietā vai tehnoloģiskajā laukumā. Gatavā materiāla transportēšanas nodrošināšanai tiks izmantotas smagās kravas automašīnas.
- 6.4.1.3. Gaisa kvalitātes novērtējumu IVN ietvaros sagatavojusi LVGMC, ņemot vērā gan LVGMC pieejamo informāciju par esošo gaisu piesārņojumu līmeni Darbības vietas apkārtnē, gan VAS “*Latvijas Valsts ceļi*” publiski pieejamo informāciju par transporta plūsmu intensitāti uz Darbības vietas apkārtnē esošajiem valsts autoceļiem par laika posmu no 2009. līdz 2019. gadam, gan aprēķinu ceļā iegūtās gaisu piesārņojošo vielu emisijas no esošās un Paredzētās darbības.

¹⁵ Ziņojuma 6. pielikums, 1.1. tabula un 1.2. tabula.

- 6.4.1.4. Novērtējuma nolūkiem izdarīti pieņēmumi par sagaidāmo ieguves un ar to saistīto procesu intensitāti gada griezumā un aktīvāko ieguves periodu laikā. Novērtējumā pieņemts, ka materiāla ieguve, apstrāde, uzglabāšana un transportēšana gada griezumā atšķirīgā intensitātē var notikt visu gadu. Proti, tiek pieņemts, ka ieguves vietā procesi gada griezumā var notikt nepārtraukti, ~ 252 dienas gadā (darba dienās), tajā skaitā minētajā periodā var notikt derīgā materiāla izvešana. Aprēķinos pieņemts, ka karjera izstrāde plānota pēc iespējas tuvāk normālam darba laikam no 7:00 līdz 19:00, pieņemot, ka aktīvajā būvniecības sezonā (no maija līdz oktobrim) 126 dienas izstrāde notiek 12 h dienā (1512 h periodā), bet pārējā laikā 6 h (marts, aprīlis, novembris) un 4 h (decembris, janvāris, februāris). No Ziņojumā sniegtās informācijas izriet, ka mobilo sijātāju paredzēts izmantot rudens - ziemas sezonā (no augusta līdz martam) līdz 5 mēnešiem gadā (sala laikā darbus pārtrauc) 1 – 2 h dienā; rūpnīca, kurā atrodas gan sijātājs, gan rotortipa drupinātājs, strādās siltajā gada laikā (no aprīļa līdz novembrim), līdz 8 mēnešiem gadā, tajā esošo sijātāju minētajā periodā paredzēts izmantot 3 – 4 h dienā, savukārt rotortipa drupinātāju – 1 – 2 h dienā; mobilo drupinātāju paredzēts izmantot 4 mēnešu gadā, 1 – 2 h dienā minētajā periodā, laikā, kad nedarbojas rūpnīca (no decembra līdz martam).
- 6.4.1.5. Atbilstoši gaisa kvalitātes novērtējumā sniegtajai informācijai aprēķinos pieņemts, ka tiek iegūts un realizēts maksimālais ieguves apjoms gadā – 150 000 m³ jeb 238 500 t, tomēr tas var būt arī mazāks un būs atkarīgs no pieprasījuma. Tāpat prognozējams, ka ieguves intensitātes sadalījums gada griezumā būs atšķirīgs. Ziņojumā prognozēts, ka intensīvās ieguves periodā tiks izstrādāti līdz 120 000 m³ jeb 190 800 t no kopējā gada apjoma (maksimālais prognozētais izstrādes apjoms dienā 952,4 m³ jeb 1514,3 t). Novērtējuma nolūkiem derīgā materiāla ieguvē un apstrādē nodarbinātajām tehnikas vienībām un ar materiāla transportēšanu saistītajām tehnikas vienībām definēts darba laika fonds. Saistībā ar minēto Birojs secina, ka gaisa kvalitātes novērtējumā Paredzēto darbību raksturojošo tehnikas vienību veids un darba laiks, kas sniegts Ziņojuma 6. pielikuma 1.1. un 1.2. tabulā, nav pilnībā vienāds ar trokšņa novērtējuma aprēķinos lietoto tehnikas vienību veidiem un to raksturojošiem darba laikiem (raksturojot rūpnīcā darbojošās iekārtas), kas sniegts Ziņojuma 8. pielikuma 7. tabulā, tāpat arī citur Ziņojuma tekstā, raksturojot rūpnīcas iekārtas, minēta atšķirīga informācija (piemēram, Ziņojuma 23. – 24., 75. lpp.) no gaisa kvalitātes novērtējumā sniegtās. Atbilstoši Ziņojuma autoru papildus sniegtajai informācijai¹⁶, veicot iekārtu darba laiku aprēķinus gaisa kvalitātes novērtējumā, ņemta vērā iekārtu jauda un viss prognozējamais iegūstamā un apstrādājamā materiāla daudzums, attiecīgi trokšņa novērtējumā pieņemts ilgāks (par nepieciešamo) iekārtu darba laiks.
- 6.4.1.6. Prognozējot transportēšanas radīto ietekmi uz gaisa kvalitāti, ņemta vērā kravas automašīnu pārvietošanās pa karjera iekšējiem ceļiem un iegūtā materiāla izvešana. No gaisa kvalitātes novērtējumā sniegtās informācijas secināms, ka, raksturojot gatavā materiāla izvēšanu, ņemtas vērā emisijas no karjera pievedceļiem ar grunts segumu, kā arī citiem transportēšanas maršrutā esošajiem ceļa posmiem (vietējās nozīmes autoceļi izvešanas maršrutā klāti ar asfalta segumu).
- 6.4.1.7. Saskaņā ar gaisa kvalitātes novērtējumā sniegto informāciju daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas aprēķinātas no darbībām, kas saistītas ar derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes procesiem, iegūtā materiāla pagaidu uzglabāšanu un pārkraušanu transportēšanai, savukārt no derīgo izrakteņu ieguvē un pārstrādē izmantojamās tehnikas un autotransporta aprēķinātas oglekļa oksīdu, slāpekļa oksīdu, sēra dioksīda, gaistošo organisko savienojumu, daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas. Transportēšanai pa pievedceļiem ar grunts segumu daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisiju faktori aprēķināti gan situācijai, kad tie netiek laistīti, gan situācijai, kad tiek, jo saskaņā ar sniegto informāciju, minētais ceļa posms tiek laistīts, tādejādi putekļu emisijas samazinot par 40 %. Papildus aprēķinātas gaistošo organisko savienojumu emisijas no karjera tehnikas uzpildes ar dīzeļdegvielu.

¹⁶ Ziņojuma autoru atbilde uz Biroja 2021. gada 8. janvāra vēstulē Nr. 5-01/24 pieprasīto papildinformāciju "VPVB 08.01.2021. vēstulē Nr. 5-01/24 ietvertu prasību apkopojums", Birojā elektroniskā formātā saņemts 2021. gada 26. aprīlī (Biroja reģistrācijas numurs 5-01/875).

- 6.4.1.8. Esošā piesārņojuma līmeņa jeb fona raksturošanai izmantoti gan LVĢMC dati par esošo piesārņojuma līmeni, kur iekļauti stacionārie piesārņojuma avoti (datu bāze “2-Gaiss”), gan VAS “Latvijas Valsts ceļi” publiski pieejamā informācija par transporta plūsmu intensitāti jeb par mobilajiem piesārņojuma avotiem, kas pārvietojas pa Darbības vietas apkārtnē esošajiem vietējās nozīmes autoceļiem, kā arī aprēķinātās gaisu piesārņojošo vielu koncentrācijas no citur Atradnē notiekošajām darbībām - Ierosinātās apsaimniekotajā iecirknī “Karjers”¹⁷ un SIA “Cēres akmens” apsaimniekotajā iecirknī “Akmeņkalni”¹⁸. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju esošās darbības raksturošanai iecirknī “Karjers” ņemtas vērā emisijas no derīgā materiāla ieguves, apstrādes un transportēšanas, ņemot vērā apjomus un darba laiku, pieņemot, ka emisiju apjoms visām darbībām iecirknī “Karjers” būs 67 % no prognozētajām emisijām Paredzētās darbības Iecirknī. Atbilstoši Ziņojumā sniegtajai informācijai iecirknī “Akmeņkalni” nav spēkā esošas derīgo izrakteņu ieguves licences un tajā notiek tikai agrāk iegūtā materiāla pārapsūde. Iecirknī “Akmeņkalni” ņemtas vērā emisijas, kas radušās no iecirknī nodarbinātajām tehnikas vienībām. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju Paredzēto darbību plānots uzsākt tikai pēc tam, kad būs izstrādāts Ierosinātās apsaimniekotais iecirknis “Karjers”.
- 6.4.1.9. Piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana veikta ar OPSIS AB (Zviedrija) izstrādāto programmu “EnviMan” versija 3.0 (licences Nr. 0479-7349-8007, licence bez termiņa), izmantojot Gausa matemātisko modeli. Aprēķinos ņemtas vērā vietējā reljefa īpatnības un apbūves raksturojums, kā arī dati par emisijas avotu fizikālajiem parametriem, emisiju apjomiem un avotu darbības dinamiku, kā arī meteoroloģiskie rādītāji (Stendes novērojumu stacijas ilggadīgo novērojumu dati par laika periodu no 2015. līdz 2019. gadam). Gaisu piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana veikta pie relatīvā augstuma atzīmes 2 m.
- 6.4.1.10. Vērtējot modelēto esošo gaisa piesārņojumu jeb fonu pirms Paredzētās darbības uzsākšanas Iecirknī (Ziņojuma 6. pielikuma 20. – 24. attēls), secināms, ka oglekļa oksīda, slāpekļa dioksīda un sēra dioksīda gada vidējo koncentrāciju maksimālās koncentrācijas Paredzētās darbības ietekmes zonā ir iecirkņa “Akmeņkalni” teritorijā, bet daļiņu PM₁₀ gada vidējo koncentrāciju maksimālās koncentrācijas ir iecirkņa “Karjers” teritorijā. Savukārt daļiņu PM_{2,5} gada vidējo koncentrāciju maksimālās koncentrācijas ir izplatītas gan iecirkņa “Akmeņkalni” teritorijā, gan iecirkņa “Karjers” DA daļā.
- 6.4.1.11. Ņemot vērā plānoto Paredzētās darbības nodrošinājumu un paredzēto darbu secību, Paredzētās darbības piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana veikta diviem atšķirīgiem tehnoloģiskā laukuma izvietojuma un izstrādes bloku variantiem¹⁹. Savukārt summārā piesārņojuma novērtējumā ņemta vērā situācija, kad Paredzētās darbības gaitā tiek izstrādāts Iecirkņa D bloks, bet tehnoloģiskais laukums izvietots iecirkņa centrālajā daļā (D bloka emisiju apjomi²⁰). Saskaņā ar Ziņojumu šāda pieeja izvēlēta, jo D izstrādes bloks atrodas vistuvāk dzīvojamām mājām. Tādējādi var secināt, ka IVN ietvaros ievērtēta nelabvēlīgākā situācija.
- 6.4.1.12. Novērtējot iegūtos piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātus attiecībā pret Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumos Nr. 1290 “Noteikumi par gaisa kvalitāti” (turpmāk – Noteikumi Nr. 1290) ietvertajiem gaisa kvalitātes robežlielumiem, secināms, ka Paredzētās darbības ietekmes zonā ārpus darba vides, tajā skaitā Darbības vietai tuvāko dzīvojamo māju teritorijās, to pārsniegumi netiek prognozēti nevienai no piesārņojošām vielām. Ņemot vērā Paredzētās darbības specifiku – smilts – grants ieguvu atklātā karjerā, un iegūtā materiāla apstrādi, Paredzētās darbības rezultātā vienas no būtiskākajām ietekmēm uz gaisa kvalitāti būtu putekļu daļiņu PM₁₀ un PM_{2,5} emisijas. Maksimālā summārā vērtība ārpus Darbības vietas (pie robežas) putekļu daļiņu PM₁₀ diennakts koncentrācijai prognozēta augsta - 98,2 % (49,1 μg/m³) no normatīva, bet gada vidējā PM₁₀ koncentrācija – 62,7 % (25,07 μg/m³) no normatīva, savukārt daļiņu PM_{2,5} gada vidējā koncentrācija tiek prognozēta līdz

¹⁷ Ziņojuma 6. pielikuma 2.1. tabula.

¹⁸ Ziņojuma 6. pielikuma 2.2. tabula.

¹⁹ Attiecīgi modelētā operatora radītā piesārņojuma izkliede centrālā bloka izstrādes situācijā parādīta Ziņojuma 6. pielikuma 4. – 11. attēls, bet D bloka izstrādei - Ziņojuma 6. pielikuma 4. – 11. attēls.

²⁰ Ziņojuma 6. pielikuma 3.4. tabula.

57,4 % (11,74 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) no normatīva. Šādas piesārņojuma koncentrācijas tiek prognozētas uz D – DA no Darbības vietas. Salīdzinoši augsta maksimālā summārā vērtība attiecībā pret normatīvu prognozēta arī slāpekļa dioksīda stundas koncentrācijai, proti, 54,95 % (109,9 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) no normatīva, kas saistīta ar materiāla ieguves un apstrādes darbos, kā arī transportēšanā izmanto tehnikas vienību radītajām izplūdes gāzēm. Citām gaisu piesārņojošajām vielām piesārņojuma koncentrācijas novērtētas vērtības nemami mazākas (Ziņojuma 6. pielikuma 3.9. tabula).

- 6.4.1.13. Ņemot vērā, ka uz D – DA no Darbības vietas atrodas vairākas dzīvojamās mājas (Ziņojuma 6. pielikuma 39. attēls), gaisa kvalitātes novērtējumā atsevišķi prognozētas arī piesārņojošo vielu summārās koncentrācijas Darbības vietai un derīgā materiāla transportēšanas maršrutam tuvāko dzīvojamo māju teritorijās (Ziņojuma 6. pielikuma 3.8. tabula). Augstākās piesārņojošo vielu koncentrācijas prognozētas viensētu “*Viesturi*” un “*Birziņi*” teritorijās, kas attiecīgi atrodas ~ 250 m uz A un ~ 150 m uz DA no Darbības vietas, tomēr to vērtības prognozētas būtiski mazākas (mazāk kā 50 %) par normatīvu, izņemot daļiņu PM_{10} diennakts koncentrāciju, kas minēto dzīvojamo māju teritorijā prognozēta attiecīgi 65,2 % (32,61 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) un 68,6 % (34,3 $\mu\text{g}/\text{m}^3$) apmērā no normatīva. Kopumā Ziņojumā secināts, ka Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti nebūs būtiska, tajā skaitā Paredzētās darbības gaitā radītās putekļu emisijas būs iespējams mazināt, jo ilgstoša sausuma periodā paredzēta tehnoloģiskā laukuma, piebraucamā ceļa un karjera iekšējo ceļu mitrināšana. Tādēļ netiek prognozēts, ka piesārņojuma koncentrācijas ārpus Paredzētās darbības teritorijas pārsniegs normatīvajos aktos noteiktās robežvērtības. Vērtējot derīgā materiāla izvešanas ietekmi uz gaisa piesārņojumu, no Ziņojumā sniegtās informācijas secināms, ka transportēšanas ietekme, tajā skaitā pārvietošanās pa karjera iekšējiem ceļiem un materiāla izvešana pa definēto transportēšanas maršrutu (Ziņojuma 6. pielikuma 3. attēls), iekļauta summārā piesārņojuma novērtējumā. Ņemot vērā summārā piesārņojuma izkliedes modelēšanas rezultātus, kā arī to, ka tikai neliels posms no transportēšanas maršruta (karjera pievadceļš) ārpus karjera teritorijas klāts ar grants segumu, kas saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju pēc nepieciešamības tiek mitrināts, bet pārējie ceļi transportēšanas maršrutā klāti ar asfalta segumu, nav sagaidāma būtiska negatīva ietekme uz gaisa kvalitāti, tostarp transportēšanas maršruta apkārtnē esošo dzīvojamo māju teritorijās, derīgā materiāla transportēšanas aspektā.
- 6.4.1.14. Vienlaikus Birojs atzīmē, ka faktiskais gaisa piesārņojums galvenokārt būs atkarīgs no iegūstamā un pārstrādājamā materiāla apjoma, kas savukārt būs atkarīgs no derīgo izrakteņu pieprasījuma, kā arī no nelabvēlīgiem apstākļiem, īpaši ilgstoša sausuma periodā, kas var veidoties materiāla ieguvei un apstrādi veicot tieši Darbības vietas D blokā pie tā D robežas vai DA zonā, kur vistuvāk Darbības vietai atrodas dzīvojamās mājas. Tādēļ, lai arī gaisa kvalitātes novērtējumā secināts, ka pasākumi gaisa piesārņojošo vielu emisiju samazināšanai nav nepieciešami, sagaidāmā ietekme uz gaisa kvalitāti nav maznozīmīga, jo ārpus darba vides maksimālās summārās piesārņojuma koncentrācijas prognozētas tuvu normatīvam. No Ziņojuma 10. nodaļā sniegtās informācijas izriet, ka, lai samazinātu putekļu emisijas gaisā, lerosinātāja nepieciešamības gadījumā ir paredzējusi visu ražošanas iecirkņu un neasfaltētā piebraucamā ceļa mitrināšanu, kā arī sausā laikā nodrošinās izvedamo derīgā materiāla kravu pārsegšanu. Tāpat no Ziņojumā sniegtās informācijas izriet, ka ap Paredzētās darbības teritoriju tiks veidoti karjera vaļņi no noņemtās augsnes virskārtas un segkārtas materiāla un apzaļumoti, arī derīgā materiāla bērtnes paredzēts veidot karjera iekšienē un zemākas kā karjera vaļņus, tādejādi kopumā mazinot putekļu emisijas ārpus ieguves teritorijas. Tādēļ visi minētie un citi nepieciešamie pasākumi, kas nodrošina ietekmes samazināšanu, ir nosakāmi kā obligāti Paredzētās darbības īstenošanas nosacījumi saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu.
- 6.4.1.15. Izvērtējot Ziņojumā sniegto Paredzētās darbības radīto piesārņojuma vērtējumu un novērtējot piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas rezultātus attiecībā pret Noteikumos Nr. 1290 ietvertajiem normatīviem, secināms, ka, neatkarīgi no tehnoloģiskā laukuma izvietojuma, Paredzētās darbības ietekmes zonā ārpus darba vides, tajā skaitā Darbības vietai tuvāko dzīvojamo māju teritorijās, to pārsniegumi netiek prognozēti nevienai no piesārņojošām vielām. Birojs secina, ka, veicot izmešu gaisā aprēķinus un to izkliedes modelēšanu, no tehnoloģiskā laukuma novietojuma viedokļa, alternatīvu novērtējums nav veikts vienlīdz

detālā pakāpē, jo trūkst 2. alternatīvas sliktākās situācijas novērtējums, kad smilts – grants ieguve tiek veikta Iecirkņa D daļā, tuvāk dzīvojamām mājām, bet tehnoloģiskais laukums atrodas Darbības iecirknī “Karjers”, vistālāk no ieguves vietas, tādējādi sagaidāma lielāka ietekme uz putekļu emisijām gaisā no apstrādājamā materiāla transportēšanas pa karjera iekšējiem ceļiem. Vienlaikus, kā izriet no Ziņojuma, ierosinātāja ir izvēlējusies 1. alternatīvas īstenošanu, tādēļ šāds novērtējuma trūkums nav atzīstams kā tik nozīmīgs, lai neizdotu Biroja atzinumu. Tādēļ par piemērotāko būtu atzīstama 1. alternatīva, bet gadījumā, ja Paredzētās darbības realizācijas gaitā tomēr tiktu pieņemts lēmums mainīt tehniskos risinājumus tehnoloģiskā laukuma novietojumam, pirms tam veicams papildu ietekmes uz gaisa kvalitātes novērtējums, kas varētu būt pamats lemt par izmaiņām derīgo izrakteņu ieguves projektā.

- 6.4.1.16. Ziņojumā novērtēta arī Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos. Ar programmu *EnviMan* noteiktas maksimālās piesārņojošo vielu stundas koncentrācijas, un, ņemot vērā Stendes novērojumu stacijas datus, noteikti meteoroloģiskie parametri, pie kādiem varētu tikt sasniegtas augstākās piesārņojošo vielu vērtības. Iegūtie rezultāti²¹ parāda, ka augstākās piesārņojošo vielu vērtības tiek sasniegtas pie sekojošiem apstākļiem – vēja virziens – 352° (Z vējš), vēja ātrums – 1,43 m/s un gaisa temperatūra 22,14 °C. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto vērtējumu aprēķinātās maksimālās paaugstinātās piesārņojošo vielu koncentrācijas nelabvēlīgos meteoroloģiskajos apstākļos būs konstatējamas izstrādes teritorijā, tieši piesārņojošo vielu emisijas avotu tuvumā. Aprēķināts, ka paaugstinātās piesārņojošo vielu stundas koncentrācijas atkārtotās varbūtība ir ļoti neliela.
- 6.4.1.17. Izvērtējis Ziņojumā sniegto gaisa kvalitātes novērtējumu Birojs secina, ka, vērtējot Paredzētās darbības ietekmi (gan ietekmes uz gaisa kvalitāti, gan trokšņa aspektā), nav papildus vērtētas tādu procesu kā teritorijas sagatavošana ietekmes (augšnes virskārtas un derīgā materiāla segkārtas noņemšana, izvietošana). Tomēr Biroja ieskatā šis aspekts nav uzskatāms par būtisku trūkumu, kā rezultātā nebūtu iespējams izdot atzinumu par Paredzēto darbību.
- 6.4.1.18. Novērtējis Ziņojumā ietverto informāciju, Birojs secina, ka ietekme uz gaisa kvalitāti ir nozīmīgs Paredzētās darbības ietekmes aspekts, tādēļ tā pārvaldībai un samazināšanai nepieciešams pieiet ar papildus rūpību un piesardzību, nepieļaujot arī lielāku Paredzētās darbības intensitāti par Ziņojumā novērtēto. Tāpat Ziņojums norāda uz to, ka būtiskas ietekmes varbūtība pastāv, ja Darbības vietas apkārtnē vēl kāds plānotu uzsākt derīgo izrakteņu ieguvi, kas ietekmi varētu palielināt (katras šādas izmaiņas un to pieļaujamība pakļaujama izvērtējumam). Vienlaikus Ziņojums nenorāda uz to, ka Paredzētā darbība radīs Noteikumos Nr. 1290 noteikto gaisa kvalitātes normatīvu pārsniegumus, ar nosacījumu, ka tiek ievēroti Ziņojumā un šajā Biroja atzinumā iestrādātie nosacījumi. Gadījumā, ja kādu apstākļu rezultātā, tajā skaitā ņemot vērā laika apstākļus un pieprasījumu, tiktu konstatēti priekšnoteikumi būtiski atšķirīgam derīgo izrakteņu ieguves, apstrādes vai izvešanas apjomam, kas būtiski pārsniedz Ziņojumā novērtēto, vai arī, ja Paredzētās darbības realizācijas gaitā tiek pieņemts lēmums īstenot tehnoloģiskā laukuma novietojuma izmaiņas, jāveic izmaiņu novērtējums, izsverot izmaiņas arī attiecībā uz citiem ietekmju veidiem (ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3. divi *prim* panta pirmās daļas 3. punkta c) apakšpunktu). **Lemjot par nosacījumu izvirzīšanas nepieciešamību, Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tajā skaitā gaisa kvalitātes normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Tomēr vienlaikus Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka Ierosinātāja ir arī atbildīga par Ziņojumā ietverto risinājumu, tai skaitā tādu, kas paredzēti ietekmes novēršanai un samazināšanai, īstenošanu. Tādēļ Birojs atzīst par nepieciešamu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu darbu veikšanai norādīt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:**

²¹ Ziņojuma 6. pielikuma 3.10. tabula.

- a) Jānodrošina visu Ziņojumā norādīto vai līdzvērtīgu risinājumu Paredzētās darbības realizācijai iekļaušana derīgo izrakteņu ieguves projektā un to izpilde. Jānodrošina risinājumi, kas sasniedz ne būtiski sliktāku gaisa kvalitātes līmeni, kādu tā ar Paredzēto darbību Ziņojumā ir apņēmusies sasniegt. Ja turpmākajās Paredzētās darbības projektēšanas un realizācijas stadijās tiek izskatīti citi ieguves, apjoma, laika u.c. risinājumi, kas būtiski atšķiras no Ziņojumā novērtētā, veicams šādu izmaiņu būtiskumu novērtējums, lemjot par ietekmes uz vidi sākotnējā izvērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā.
- b) Smilts - grants ieguve Darbības vietā veicama secīgi, nodrošinot, ka vienlaikus tā netiek veikta vairākos Darbības vietas ieguves blokos un būtiski nepārsniedz Ziņojumā vērtēto maksimālo ieguves un transportēšanas apjomu gadā (150 000 m³ smilts) un plānotos materiāla apstrādes un transportēšanas risinājumus un apjomus.
- c) Lai samazinātu putekļu emisijas, sausā laika periodā jāizvērtē nepieciešamība un, kur atbilstoši, jānodrošina karjera iekšējo ceļu un karjera pievadceļu ar grants segumu mitrināšana/laistīšana, kā arī citu ar ieguves darbiem saistītu vietu (tehnoloģiskā laukuma, iegūtā materiāla uzglabāšanas krautņu) mitrināšana/laistīšana. Jānodrošina arī citu ar putekļu emisiju samazināšanu saistītu plānoto risinājumu ievērošana, proti, karjera vaļņu izveide pa ieguves teritorijas perimetru un to apzaļumošana, iegūtā un derīgā materiāla krautnes neveidot augstākas par karjera aizsargvalni, nodrošināt izvedamā gatavā materiāla pārsegšanu, lai izvairītos no putekļu emisijām transportēšanas laikā.

6.4.2. Troksnis un tā izplatības novērtējums, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas:

- 6.4.2.1. Paredzētās darbības ietvaros ir plānota smilts – grants ieguve, kas saistīta gan ar karjera tehnikas lietojumu, gan derīgā materiāla transportēšanu. Kā viens no būtiskākajiem ar derīgo izrakteņu ieguvi un transportēšanu saistītajiem ietekmju aspektiem atzīstams trokšņa piesārņojums, kas var būt traucējošs un ietekmju ziņā kļūt būtisks un nozīmīgs, ja Darbības vietas tuvumā ir pret piesārņojumu jutīgi objekti, tai skaitā pastāvīgas cilvēku uzturēšanās vietas, mājokļi, individuālās dzīvojamās mājas un viensētas. Konkrētajā gadījumā individuālās dzīvojamās mājas atrodas gan Darbības vietas, gan transportēšanas maršruta tiešā tuvumā, kā rezultātā secināms, ka gan smilts – grants ieguve un apstrāde, gan gatavā materiāla transportēšana ir vienlīdz nozīmīgi ar trokšņa ietekmi saistīti aspekti.
- 6.4.2.2. Novērtējot Darbības vietu un tās izvietojumu attiecībā pret tuvumā esošajiem objektiem, kas ir jutīgi pret derīgo izrakteņu ieguves un ar to saistīto darbību troksni, secināms, ka Darbības vietas tuvumā, attālumā līdz 650 m atrodas 9 viensētas, bet tās tiešā tuvumā, 100 – 150 m attālumā uz D – DA no Paredzētās darbības vietas, atrodas 3 no tām - “Strēļi”, “Vīnkalni” un “Birziņi”. Savukārt gar derīgā materiāla transportēšanas maršrutā esošajiem ceļiem, attālumā līdz 110 m no tiem, atrodas 13 viensētas, bet transportēšanas maršruta tiešā tuvumā 15 – 20 m attālumā no autoceļa V1435 atrodas 4 no tām – “Elpi”, “Saulgrieži”, “Andziņi” un “Avotiņi”²².
- 6.4.2.3. Trokšņa izplatības novērtējumu IVN ietvaros sagatavojusi SIA “Estonian, Latvian & Lithuanian Environment”. Paredzētās darbības trokšņa rādītāju novērtēšanai un modelēšanai izmantota Wölfel Meßsystem Software GmbH+Co K.G izstrādātā trokšņa prognozēšanas un kartēšanas programmatūra IMMI 2019-2 (Licences numurs S72/317), ar kuru iespējams aprēķināt trokšņa rādītājus atbilstoši vides trokšņa novērtēšanas metodēm, kas noteiktas Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” (turpmāk – Noteikumi Nr. 16). Autotransporta radītais troksnis novērtēts, izmantojot Francijā izstrādāto aprēķina metodi “NMPBRoutes-96 (SETRA-CERT UL CPC-CSTB)”, bet

²² Ziņojuma 8. pielikuma 2. un 3. tabula, 2. attēls.

dzelzceļa radītais troksnis novērtēts, izmantojot Nīderlandē izstrādāto aprēķinu metodi "RMR". Trokšņa novērtējums veikts izmantojot Noteikumu Nr. 16 5. pielikuma 2.1. sadaļā "Vispārīgi noteikumi – ceļu satiksmes, sliežu ceļu un rūpnieciskais troksnis", 2.4. sadaļā "Rūpnieciskais troksnis", 2.5. sadaļā "Aprēķins: trokšņa izplatīšanās no ceļu satiksmes, sliežu ceļu satiksmes un rūpnieciskajiem avotiem" norādītās aprēķinu metodes. Atbilstoši Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 5. punktam, izmantotās trokšņu aprēķinu datorprogrammas sagatavotie aprēķinu modeļu ievades dati pievienoti trokšņa novērtējuma pielikumā (elektroniskā formā²³).

- 6.4.2.4. Saskaņā ar Ziņojumu Paredzēto darbību plānots īstenot tikai darba dienās, darba laikā no plkst. 7:00 līdz 19:00, no kā izriet, ka, atbilstoši Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktam, Paredzētā darbība plānota tikai periodā, kas kvalificējas kā diena (t.i. – vakara un nakts troksnis ar Paredzēto darbību netiek radīts). Tādēļ trokšņa ietekmes novērtēšanai un kartēšanai piemērots tikai trokšņa radītājs L_{diena} , kas raksturo diskomfortu dienas laikā un ir A – izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis (dB (A)), kas noteikts standartā LVS ISO 1996-2:2008 "Akustika. Vides trokšņa raksturošana, mērīšana un novērtēšana. 2. daļa: Vides trokšņa līmeņu noteikšana" un raksturo gada vidējo trokšņa līmeni dienas periodā (noteikts, ņemot vērā visas dienas (kā diennakts daļu) gada laikā). Saskaņā ar Noteikumu Nr. 16 2. pielikumu, minētajam trokšņa rādītājam ir noteikti robežlielumi, kas piemērojami atbilstoši teritorijas lietošanas funkcijai, kura noteikta, vadoties pēc Teritorijas plānojuma funkcionālā zonējuma un apbūves primārā lietošanas veida, kas šajā gadījumā atbilst individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijām, kur trokšņa līmenis (L_{diena}) nedrīkst pārsniegt 55 dB(A). Trokšņa rādītāju vērtības kartē ir attēlotas ar 5 dB (A) soli, bet trokšņa rādītāja L_{diena} novērtēšana tika veikta 4 m augstumā virs zemes.
- 6.4.2.5. Atbilstoši Ziņojumam trokšņa novērtējumā pieņemts, ka derīgā materiāla apstrāde gada griezumā (atkarībā no to raksturojošās teritorijas (esošā, plānotā darbība)) tiek veikta vienlīdzīgi visā teritorijā/ieguves blokā ar maksimālo tehnikas vienību skaitu un noslodzi, kas no trokšņa viedokļa raksturo nelabvēlīgāko situāciju dzīvojamās apbūves teritorijās. Paredzētās darbības radītā trokšņa līmeņa novērtēšanai Darbības vietas teritorija tika sadalīta 3 ieguves blokos (Ziņojuma 7. attēls un Ziņojuma 8. pielikuma 3. attēls). Esošās un Paredzētās darbības radītā trokšņa novērtēšanai aprēķināts to raksturojošo darbību (ieguve, apstrāde, transportēšana) ilgums un intensitāte gada griezumā (iekārtu noslodze, transportēšanas intensitāte), un veikts esošās un sagaidāmās situācijas novērtējums (modelēšana). Secināts, ka nozīmīgākie trokšņa avoti, kas ietekmē vides trokšņa līmeni Darbības vietai tuvumā esošo viensētu teritorijās, ir mobilās iegūtā materiāla apstrādes iekārtas – sijāšanas iekārta ar mazgāšanas funkciju un drupinātājs, kurus, atkarībā no situācijas, plānots izmantot tieši ieguves vietā, laikā, kad materiāla apstrāde nenotiek tehnoloģiskajā laukumā izvietotajā rūpnīcā, kā arī rotora tipa drupinātājs, kas atrodas materiāla apstrādes rūpnīcā.
- 6.4.2.6. Lai gan Ziņojumā norādīts, ka trokšņa novērtējumā izmantotie dati par Paredzēto darbību ir analogi datiem, kas izmantoti veicot emisiju gaisā aprēķinus, tādēļ tie Ziņojuma attiecīgajā sadaļā atkārtoti nav definēti²⁴, tomēr, vērtējot trokšņa izplatības novērtējumu, Birojs secina, ka, raksturojot tehnoloģiskajā laukumā izvietotās rūpnīcas darbību (apstrādes komplekss), tam vērtēts atšķirīgs iekārtu veids un to darbības laiks kā gaisa kvalitātes novērtējumā. No trokšņa novērtējuma izriet, ka, raksturojot rūpnīcas darbību, ņemts vērā trīs dažādu iekārtu radītais troksnis, bet gaisa kvalitātes novērtējumā emisijas gaisā rēķinātas no divām iekārtām, kas darbojas

²³ Ziņojuma elektroniskās versijas 9. pielikums.

²⁴ Ziņojuma 86. lpp.

rūpnīcas teritorijā²⁵. Savukārt trokšņa novērtējumā, raksturojot rūpnīcas darbību, iekļautas sekojošas tehnikas vienības un to darbības laiks – transportieri (9408 h/a), rotortipa drupinātājs (672 h/a²⁶), sietu iekārta (4032 h/a), kas rotortipa drupinātāja gadījumā ir ilgāks laiks par gaisa kvalitātes novērtējumā pieņemto. Citu trokšņa novērtējumā iekļauto ieguves laukumā nodarbināto tehnikas vienību skaits un darba laiks sakrīt ar gaisa kvalitātes novērtējumā norādīto. Ņemot vērā minēto, var pieņemt, ka vides trokšņa novērtējums veikts nelabvēlīgākai situācijai, kā arī ņemams vērā Izstrādātājas sniegtais skaidrojums²⁷ – *“Veicot trokšņa līmeņa aprēķinus un modelēšanu ir pieņemts vissliktākais iespējamais scenārijs, ka darba dienā, darba laikā darbojas visi tehniskie līdzekļi. Savukārt veicot iekārtu darba laika aprēķinus gaisa modelēšanas ietvaros, ir ņemta vērā iekārtu jauda un prognozējamais iegūstamā un apstrādājamā materiāla apjoms, tādējādi nosakot vidējo iekārtas darba laiku, kas nepieciešams konkrētā materiāla daudzuma ieguvei/apstrādei”*. Saistībā ar minēto norādāms, ka plānoto darba stundu un vienlaicīgi izmantojamo iekārtu prognoze IVN ietvaros vienmēr ir pieņemums, jo precīzi to paredzēt nav iespējams, tādēļ nozīmīgi nodrošināt, ka netiek pārsniegts Ziņojumā prognozētais maksimālais (kopējais) ieguves apjoms.

- 6.4.2.7. Kopējā trokšņa līmeņa novērtēšanai Paredzētās darbības teritorijas ietekmes zonā aprēķināts summārais trokšņa līmenis, ņemot vērā gan fona, gan Paredzētās darbības radīto troksni, un sniegts novērtējums par iespējamo trokšņa ietekmi uz Darbības vietas un paredzētā transportēšanas maršruta tuvumā esošajām dzīvojamām mājām (Ziņojuma 8. pielikuma 9. tabula, 8. – 10. attēls). Atbilstoši trokšņa modelēšanas rezultātiem jau esošajā (fona) situācijā vides trokšņa robežlielumu (55 dB(A)) pārsniegumi ārpus Atradnes teritorijas konstatēti 7 viensētu (*“Elpi”*, *“Saulgrieži”*, *“Andziņi”*, *“Avotiņi”*, *“Mežnieki”*, *“Medņi”* un *“Upeslīči”*) teritorijās, kuras atrodas pie transportēšanas maršrutā esošajiem publiskajiem ceļiem un dzelzceļa, tomēr neviena no identificētajām viensētām neatrodas vietā, kur ietekme no procesiem pašā Atradnē un no transportēšanas summējas. Viena no viensētām (*“Mežnieki”*) atrodas pie autoceļa V1447 posmā līdz pieslēgumam vietējās nozīmes autoceļam V1435, bet pārējās atrodas nosacītā grupā pie autoceļa V1435 un dzelzceļa līnijas *“Ventspils – Tukums II”* krustojumā vietās. Secināts, ka jau esošajā situācijā dienas laikā vides trokšņa līmenis minēto viensētu teritorijās sasniedz 56 – 69 dB(A). Saskaņā ar trokšņa novērtējumu visas minētās viensētas atrodas dzelzceļa vai vietējās nozīmes autoceļu aizsargjoslās, kur atbilstoši Noteikumu Nr. 16 2. pielikuma 1. piezīmē noteiktajam – šajos noteikumos noteiktie vides trokšņa robežlielumi uzskatāmi par mērķlielumiem. Vienlaikus jau esošās situācijas novērtējums norāda uz pastāvošu vides problēmu, kas raksturīga pie satiksmes infrastruktūras objektiem, jo īpaši vietās, kur dzīvojamās mājas izvietotas tiem pārmērīgi tuvu. Savukārt Darbības vietai tuvāko viensētu teritorijās, arī vietās, kur ietekme no procesiem Atradnē un transportēšanas summējas, esošajā situācijā modelētais trokšņa līmenis dienas laikā sasniedz 41 – 48 dB(A).

²⁵ Trokšņa novērtējumā iekļauto Paredzēto darbību raksturojošo tehnikas vienību veids un darba laiks parādīts Ziņojuma 12. tabulā un Ziņojuma 8. pielikuma 7. tabulā, savukārt gaisa kvalitātes novērtējumā iekļauto Paredzēto darbību raksturojošo tehnikas vienību veids un darba laiks parādīts Ziņojuma 6. pielikuma 1.1. un 1.2. tabulā.

²⁶ Atbilstoši gaisa kvalitātes novērtējumā sniegtajai informācijai rūpnīcā esošā rotortipa drupinātāja darba stundu skaits plānotajā periodā (176 dienas jeb 8 mēneši gadā) ir 264 h (Ziņojuma 6. pielikuma 1.1. tabula un 1.2. tabula), kas ir mazāks nekā trokšņa novērtējumā iekļautais rūpnīcā esošā rotortipa drupinātāja darba stundu skaits.

²⁷ Ziņojuma autoru atbilde uz Biroja 2021. gada 8. janvāra vēstulē Nr. 5-01/24 pieprasīto papildinformāciju *“VPVB 08.01.2021. vēstulē Nr. 5-01/24 ietvertu prasību apkopojums”*, Birojā elektroniskā formātā saņemts 2021. gada 26. aprīlī (Biroja reģistrācijas numurs 5-01/875).

- 6.4.2.8. Ņemot vērā to, ka ieguvu Iecirknī paredzēts uzsākt tikai pēc tam, kad ieguve iecirknī “*Karjers*” būs pabeigta, ka nevienam citam komersantam pašlaik nav spēkā esošas licences, lai veiktu ieguvu Atradnē (ilgtermiņā nav prognozējama nedz summāra ietekme no ieguves, nedz summāra ietekme no derīgā materiāla transportēšanas), kā arī to, ka ieguves Atradnē un transportēšanas (no Atradnes) līdzšinējie apjomi ir salīdzināmi ar to, kādi prognozējami pēc Paredzētās darbības uzsākšanas, Ziņojumā secināts, ka transportēšanas ietekmes noteikšanai nav nepieciešams izstrādāt papildu modeli, jo Paredzētās darbības ietekme būs salīdzināma ar līdzšinējo. Saistībā ar minēto Birojs secina, ka atbilstoši LVĢMC publiski pieejamiem derīgo izrakteņu krājumu bilances pārskatiem²⁸, kopējais ieguves apjoms Atradnē kopš 2016. gada ir bijis ~ 96 000 m³ – 125 000 m³ gadā, savukārt VAS “*Latvijas Valsts ceļi*” statistika par diennakts satiksmes intensitāti un transportlīdzekļu veida sadalījumu gan uz autoceļa V1447 (Cēres apvedceļš), gan uz autoceļa V1435²⁹, pa kuru materiāls tālāk tiek transportēts līdz autoceļam A10, liecina, ka šāda apjoma kravu izvešanu (arī lielāku kravu satiksmi) apkopotā statistika ietver. Ņemot vērā minēto, Ziņojumā izvēlēto pieeju Birojs atzīst par pieņemamu, vienlaikus vērš gala lēmuma pieņēmēja uzmanību uz vides trokšņa aprēķina un tam noteikto robežlielumu specifiku (tās ir gada vidējās vērtības). Tādēļ intensīvas ieguves un transportēšanas periodos satiksmes intensitāte atbilstoši Ziņojumam var sasniegt pat aptuveni 48 reišus dienā (izvedot līdz 952 m³ dienā ar ~ 20 m³ kravnesības automašīnām). Tas nozīmē, ka noteiktos periodos dienas laikā satiksmes intensitāte var sasniegt 96 kravas mašīnas (abos virzienos), kas 12 h dienas griezumā ir vidēji 8 kravas mašīnas stundā (aprēķinu modelī visa gada vidējā intensitāte pieņemta kā 2,5 kravas³⁰ automašīnas stundā autoceļa V1447 posmā). Arī autoceļa V1435 posmā līdz pieslēgumam autoceļam A10 novērtētā ietekme jau pašlaik varētu būt lielāka, jo modeļa sagatavošanā pieļauta, visdrīzākais, aprēķina kļūda (kravas automašīnu satiksmes intensitāte tur norādīta mazāka, bet tai būtu jābūt lielākai par intensitāti autoceļa V1447 posmā, jo satiksmes plūsmas apvienojas³¹). Tomēr sagatavotais modelis arī šajā risinājumā uzskatāmi parāda teritorijas, kur ir pastāvošās vides problēmas, un ar Paredzēto darbību transportēšanas intensitāti no Atradnes nav paredzēts palielināt. Tādēļ Biroja ieskatā ir būtiski Paredzētās darbības īstenošanā pieturēties pie plānotās pieejas, ka Paredzētā darbība tiek veikta darba dienās, izvairoties no intensīvas kravu transportēšanas brīvdienās un svētku dienās.
- 6.4.2.9. Vērtējot modelēto kopējā trokšņa līmeņa prognozi, kas raksturo situāciju, uzsākot Paredzēto darbību, secināts, ka kopējais vides trokšņa līmenis teritorijās, kas atrodas pie transportēšanas maršrutā esošajiem vietējās nozīmes ceļiem, Paredzētās darbības ietekmē nemainīsies. Savukārt Darbības vietai tuvāko viensētu teritorijās pēc Paredzētās darbības uzsākšanas vides trokšņa līmenis dienas periodā var palielināties, augstāko trokšņa līmeni sasniedzot pie viensētām uz D no Darbības vietas - “*Strēļi*” (45 dB(A)) un “*Vīnkalni*” (50 dB(A)). Nedaudz lielāka ietekme sagaidāma Atradnes izstrādes posmā, kad būs pabeigta Iecirkņa centrālā bloka izstrāde (tehnoloģiskā laukuma un tajā esošās rūpnīcas pārvietošana uz Darbības vietu jeb 1. alternatīva), tomēr arī šajā situācijā trokšņa līmenis dienas laikā Darbības vietai tuvāko viensētu teritorijā netiek prognozēts kā tāds, kas sasniegs pieļaujamo normatīvu (Ziņojuma 8. pielikuma 9. tabula, 8. – 10. attēls).

²⁸ <https://www.meteo.lv/lapas/geologija/derigo-izraktenu-atradnu-registrs/derigo-izraktenu-krajumu-bilance/derigo-izraktenu-krajumu-bilance?id=1472&nid=659>.

²⁹ Pieejama statistika par 2017. un 2020. gadu.

³⁰ Var pieņemt, ka ar šādu kravu intensitāti novērtēts nelabvēlīgāks scenārijs par plānoto, jo aprēķins ir par visām gada dienām, bet transportēšanu paredzēts veikt tikai ~ 252 dienas gadā.

³¹ To parāda arī VAS “*Latvijas Valsts ceļi*” statistikas dati.

- 6.4.2.10. Trokšņa novērtējuma ietvaros vērtēts arī tehnoloģiskā laukuma novietojuma alternatīvais variants (2. alternatīva), kad tehnoloģiskais laukums visu Iecirkņa izstrādes laiku atradīsies iecirknī “*Karjers*” un iegūtais materiāls, kuru paredzēts apstrādāt rūpnīcā, pa karjera iekšējiem ceļiem tiek transportēts vistālāk. Saskaņā ar Ziņojumā sniegot informāciju, īstenojot Paredzētās darbības alternatīvo risinājumu, palielināsies ar kravas automašīnām veicamais attālums, proti, papildus tiks veikti 3750 braucieni. Analizējot kopējā trokšņa līmeņa izkliedes rezultātus alternatīvajam variantam (Ziņojuma 8. pielikuma 14. – 16. attēls), secināms, ka trokšņa līmenis dienas laikā, neatkarīgi no izstrādes bloka, Iecirknim tuvāko dzīvojamo māju teritorijās prognozēts robežās no 40 – 52 dB(A). Neatkarīgi no tā, kurā no ieguves blokiem tiktu veikta ieguve, arī 2. alternatīvas gadījumā Noteikumos Nr. 16 noteiktie trokšņa līmeņa dienas vērtību pārsniegumi Darbības vietas ietekmes zonā esošo dzīvojamo māju teritorijās netiek prognozēti.
- 6.4.2.11. Izvērtējis IVN ietvaros veikto trokšņa novērtējumu, Birojs secina, ka nelabvēlīgākā situācija no derīgo izrakteņu ieguves trokšņa līmeņa izmaiņu aspektā sagaidāma, veicot smilts – grants ieguvi un apstrādi Darbības vietas D daļā jeb 1. izstrādes blokā, kur vistuvāk Darbības vietai atrodas vairākas dzīvojamās mājas. Minētajā teritorijā ieguves ietekme uz apkārtnes trokšņa līmeni būs saistīta ar laika periodu, kurā ieguves darbi tiks veikti tieši šajā konkrētajā iecirknī, vēlāk, pēc tā izstrādes, trokšņa ietekmei viensētu teritorijās, kas atrodas uz D no Darbības vietas, samazinoties. Ņemot vērā, ka materiāla ieguves un apstrādes apjomi galvenokārt atkarīgi no pieprasījuma, grūti prognozējams laika periods, kurā šo Iecirkņa daļu varētu izstrādāt. Vienlaikus Birojs atzīmē, ka trokšņa novērtējuma rezultātā nav konstatēts, ka ar plānotajiem materiāla ieguves un apstrādes risinājumiem, apjomiem un darba laiku, tajā skaitā vērtētajiem alternatīvajiem risinājumiem, būtu sagaidāmi vides trokšņa robežlielumu pārsniegumi dienas laikā Darbības vietai tuvāko dzīvojamo māju teritorijā. Tādejādi secināms, ka speciālus pasākumus trokšņa līmeņa mazināšanai no ieguves darbiem un materiāla apstrādes nebūtu obligāti nepieciešams veikt, tomēr no Ziņojuma 10. nodaļā sniegtās informācijas izriet, ka, lai mazinātu Paredzētās darbības radītā trokšņa traucējumus, pa Darbības vietas teritorijas perimetru plānots izveidot karjera vaļņus, kas papildus samazinās trokšņa izplatību ārpus ieguves teritorijas. Biroja ieskatā šāda risinājuma īstenošana ir samērīga un lietderīga, jo vaļņa veidošana ieguves vietās ir ierasts risinājums, kas mazina arī putekļu izplatīšanos, turklāt paredzēto darbību ierosinātāju pienākums nebūtu tikai nepārkāpt vides kvalitātes normatīvus, bet pēc iespējas novērst un mazināt nelabvēlīgu ietekmi uz vidi³². Savukārt transportēšanas aspektā ir sagaidāms, ka ar Paredzētās darbības īstenošanu turpināsies arī līdzšinējā vides trokšņa problemātika, jo īpaši autoceļa V1447 posmā (Cēres apvedceļš), kas pēc būtības ir ceļš, ko galvenokārt lieto tikai materiāla transportēšanai no Atradnes (citos posmos, kur konstatētas esošas vides problēmas, būtiskāko ietekmi rada dzelzceļš). Tādejādi, no vienas puses nav pamats uzskatīt, ka, realizējot Paredzēto darbību, tiks radīti būtiski sliktāki apstākļi vides trokšņa aspektā, turklāt palielināts vides trokšņa līmenis identificēts autoceļu un dzelzceļu aizsargjoslās, vienlaikus ir sagaidāma ietekmes turpināšanās publisko autoceļu tīklā. Tādēļ Paredzētās darbības akceptēšana vai neakceptēšana pēc būtības būs vietējās pašvaldības izšķiršanās par to, vai tā pieļaus turpināt ietekmi, kas jau pašlaik daļēji ir iemesls vides trokšņa līmenim publisko ceļu tuvumā, kas lielāks par Noteikumu Nr. 16 2. pielikumā noteikto mērķlielumu. Tāpat ar piesardzību būs vērtējama situācija, ja Atradnē derīgo izrakteņu ieguvi vēlētos veikt vai atsākt vēl kāds zemes dziļu izmantotājs.

³² Novērtējuma likuma 1. panta 2. punkts.

6.4.2.12. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, Birojs nekonstatē Paredzētās darbības realizācijai pilnībā izslēdzošus faktorus, pie nosacījuma, ka tiek izvirzīti un ievēroti nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama. Līdz ar to – Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu un Novērtējuma likuma 3. panta 5. punktu atzīst par nepieciešamu noteikt, ka Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama ar šādiem nosacījumiem:

- a) Darbības, kas rada troksni, nav pieļaujams veikt ar citiem darbu veikšanas laika nosacījumiem kā Ziņojumā norādītie, tai skaitā derīgo izrakteņu ieguve, apstrāde un produkcijas izvešana veicama tikai diennakts periodā no pulksten 7:00 līdz 19:00, maksimāli izvairoties no to veikšanas brīvdienās un svētku dienās. Šādi darba organizācijas nosacījumi ir jāiekļauj derīgo izrakteņu ieguves projektā, un Ierosinātajai jānodrošina to ievērošanu. Izmaiņu gadījumā, tajā skaitā tādu, kas saistītas ar derīgā materiāla transportēšanu (apjoms, reisu skaits), veicams šādu izmaiņu būtiskuma novērtējums, lemjot par ietekmes sākotnējā izvērtējuma un ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību Novērtējuma likuma paredzētajā kārtībā.
- b) Smilts - grants ieguve Darbības vietā veicama secīgi, nodrošinot, ka vienlaikus tā netiek veikta vairākos Darbības vietas ieguves blokos un būtiski nepārsniedz Ziņojumā vērtēto maksimālo ieguves apjomu gadā (150 000 m³ derīgo izrakteņu) un plānotos materiāla apstrādes risinājumus un apjomus.
- c) Ņemot vērā, ka citādā risinājumā Paredzētās darbības ietekme nav vērtēta, derīgo izrakteņu ieguve Iecirknī uzsākama tikai pēc ieguves pabeigšanas atradnes iecirknī “*Karjers*”, nodrošinot, ka arī materiāla izvešanas kopējais apjoms (ja tiktu turpināta iecirknī “*Karjers*” iepriekš iegūtā materiāla izvešana) gada griezumā nepārsniedz Ziņojumā vērtētās vidēji 2,5 kravas automašīnas stundā, transportēšanu veicot ne vairāk kā 12 h dienā.
- d) Paredzētās darbības Ierosinātajās pienākums ir nodrošināt Ziņojumā iestrādāto (vai efektivitātes ziņā līdzvērtīgu) pasākumu īstenošanu trokšņa ietekmes novēršanai un/vai samazināšanai³³, cik iespējams samazinot ietekmes izplatīšanos ārpus Darbības vietas. Šim nolūkam veidojams arī Ziņojumā paredzētais aizsargvalnis, precīzu risinājumu tā novietojumam un tehniskajiem parametriem (arī drošības aspektā) nosakot derīgo izrakteņu ieguves projektā.
- e) Argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā dzīvojamo māju teritorijās un pie Paredzētās darbības trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm veicami mērījumi Noteikumu Nr. 16 paredzētajā kārtībā un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tai skaitā Paredzētās darbības nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Pēc papildus pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Dienestā un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kādiem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.

6.4.3. Ietekme uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību un ainavu:

6.4.3.1. Vērtējot Paredzētās darbības un citu teritorijā un tās apkārtņē esošo darbību kopējo un savstarpējo ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, jāņem vērā, ka, īstenojot Paredzēto darbību, tiks pārveidots līdzšinējais vides stāvoklis Darbības vietā, ieguves platībā tiks zaudēta pašreizējā veģetācija, mainīts teritorijas reljefs un mitruma režīms, sagaidāms, ka parādīsies

³³ Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punkts.

vai palielināsies ar Paredzētās darbības nodrošināšanu saistīti traucējumi apkārtējā vidē, palielināsies ieguves platība un pārveidotās teritorijas platība. Paredzētās darbības ietekmju novērtēšanai uz apkārtnes bioloģisko daudzveidību IVN ietvaros piesaistīta un savus atzinumus sniegusi Sugu un biotopu eksperte. Tāpat pēc noteiktiem kritērijiem IVN ietvaros veikts ietekmes uz ainavas daudzveidību novērtējums.

- 6.4.3.2. Saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertes Atzinumu Paredzētās darbības vietā un tai piegulošajās teritorijās nav konstatēti Latvijā vai Eiropas Savienībā īpaši aizsargājami biotopi un īpaši aizsargājamas augu sugas vai sugu grupas. Arī analizējot DAP dabas datu pārvaldības sistēmā “OZOLS”³⁴ pieejamo informāciju, Darbības vietā un tās tiešā tuvumā nav konstatētas īpašas dabas vērtības. Atbilstoši Sugu un biotopu ekspertes Atzinumam Paredzētās darbības teritorijā konstatētas aizaugošas lauksaimniecības zemes (~ 6 ha) un aizaugošu jaunaudžu un krūmāju platības (~ 5,4 ha), kas neatbilst bioloģiski vērtīgiem kritērijiem. Darbības vieta pieguļ izstrādē esošai teritorijai, tādēļ to ~ 1,6 ha platībā aizņem esošā karjera ārmalas un uzbēruma joslas. Saskaņā ar Sugu un biotopu ekspertes sniegto vērtējumu visa Paredzētās darbības teritorija ir antropogēni būtiski ietekmēta un tajā nav sastopami dabiski biotopi, tajā sastopamas Latvijā izplatītas lauksaimniecības zemju atmatām, nezālienēm un izcirtumiem raksturīgas augu sugas. Ņemot vērā minēto, īstenojot Paredzēto darbību, Darbības vietā tiks iznīcināta un pārveidota daļēji ar krūmiem aizaugusi lauksaimniecības zeme un platības, kuras pēc mežu izciršanas apaugušas ar lazdām, baltalkšņiem, ošu atvasēm un krūmājiem, tomēr šīm platībām nav augstas bioloģiskas vērtības.
- 6.4.3.3. Paredzētās darbības teritorija neatrodas un nerobežojas ar ĪADT, kā arī neatrodas to tiešā tuvumā. Darbības vietai tuvākā ĪADT – “Cēres parks”, atrodas ~ 1,6 km uz DR, bet tuvākā īpaši aizsargājamā Natura 2000 teritorija – “Abavas senleja”, atrodas ~ 8 km uz DR. Tāpat Paredzētās darbība teritorijā nav izveidoti mikroliegumi un tā nerobežojas ar mikroliegumiem. Darbības vietai tuvākais mikroliegums (tā buferzona) atrodas ~ 1,6 km uz DA, savukārt tuvākais mikroliegums plānotajam transportēšanas maršrutam atrodas ~ 750 m attālumā uz A no autoceļa V1435, netālu no vietas, kur tas šķērso dzelzceļa līniju. Minētie mikroliegumi izveidoti īpaši aizsargājamo putnu sugas aizsardzībai, un saskaņā ar Ziņojumu netiek prognozēta būtiska traucējumu ietekme uz tiem. Balstoties uz Ziņojumā iekļauto novērtējumu un skaidrojumiem, DAP ar 2021. gada 4. janvāra vēstuli Nr. 4.9/19/2021-N sniegusi atsauksmi, ka nav sagaidāma ar Paredzētās darbības nodrošināšanu saistīta būtiska ietekme.
- 6.4.3.4. Īstenojot Paredzēto darbību un iegūstot derīgo materiālu, neatgriezeniski tiks izmainīta arī Darbības vietas un apkārtnes ainava. Smilts – grants ieguvi paredzēts veikt Atradnē, kurā derīgo izrakteņu ieguve tiek veikta jau vairākus gadu desmitus, joprojām tiek veikta vai tiek plānota, tādējādi paplašinot jau izstrādātās teritorijas. IVN novērtējuma ietvaros veikts Paredzētās darbības teritorijas ainavas novērtējums, pamatojoties uz prof. O. Nikodemusa 2002. gadā piedāvāto ainavu aprakstīšanas shēmu, kur kā galvenie faktori ainavu vērtēšanā tiek izdalīti fiziskie faktori (ģeoloģija, reljefa formas, mitruma režīms, augsne, veģetācija, ekoloģija), cilvēka faktori (arheoloģija, ainavas vēsture, zemes izmantošanas veids, celtnes un apdzīvotas vietas), estētiskie faktori (proporcija, mērogs, noslēgtība, saskaņotība, krāsa, skati) un asociāciju faktori (vēsturiskās un kultūras). Izpētes teritorija novērtēta kā vidēji pārredzama, bet tās vides estētiskā vērtība kā zema. Arī Darbības vietas apkārtnes teritorijās nav konstatētas nozīmīgas vai vērtīgas ainavas. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto vērtējumu, ņemot vērā Darbības teritorijā un tās apkārtņē esošo ainavu, kuru galvenokārt veido rūpnieciskas teritorijas un meža un lauku zemes, nav prognozējama Paredzētās darbības būtiska nelabvēlīga ietekme uz apkārtējo ainavu. Citas ainaviski un kultūrvēsturiski nozīmīgas teritorijas vai objekti Paredzētās

³⁴ <https://ozols.gov.lv/pub>.

darbības teritorijas apkārtnē nav konstatēti. Attiecībā uz izmaiņām ainavā Birojs pievienojas Ziņojumā secinātajam. Lai gan lokāli ir sagaidāmas negatīvas pārmaiņas, tās būs salīdzinoši ilgstošas un mazināmas tikai ar rekultivācijas pasākumiem, tomēr ietekmes uz teritorijas ainavu nav sagaidāmas tik būtiskas un kompleksas, lai aprobežotu Paredzētās darbības veikšanu. Tāpat teritorijas rekultivācijas projekts ir neatņemama derīgo izrakteņu ieguves projekta sastāvdaļa un Ierosinātās pienākums ir iespējami līdzsvarot un mazināt izmainītās ainavas negatīvos aspektus. Šajā aspektā Ziņojuma autori, vērtējot Paredzētās darbības ietekmi uz ainavu, norāda, ka ieguves vietas rekultivācijas un apzaļumošanas plāns ietver izstrādātās teritorijas apmežošanu, izvēloties reģionam raksturīgas koku sugas, tādejādi veidojot tradicionālu meža ainavu. Birojs pievienojas, ka tādā veidā tiks mazināta Paredzētās darbības negatīvā ietekme uz apkārtnes ainavu un nākotnē, veidojoties mežaudzei, izstrādātās teritorijas vietā veidosies jauna ainava un tās vērtība palielināsies.

6.4.3.5. Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs nekonstatē Paredzētās darbības realizācijai izslēdzošus faktorus, pie nosacījuma, ka tiek izvirzīti un ievēroti nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama. Līdz ar to – Birojs saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu atzīst par nepieciešamu noteikt, ka Paredzētā darbība ir īstenojama vai nav pieļaujama ar šādiem nosacījumiem:

- a) Teritorijas rekultivācijas plāns iestrādājams derīgo izrakteņu ieguves projektā, cik iespējams apsverot risinājumu veikt Darbības vietas rekultivāciju pakāpeniski pa sektoriem, kuros ieguves darbi jau pilnībā pabeigti.
- b) Gan izstrādājot, gan rekultivējot karjeru, tā nogāzes nepieciešams veidot tā, lai grunts noturība tajās būtu pietiekama un neveidotos noslīdeņi vai nobiras. Nepieciešamības gadījumā jānodrošina izskalojumu un erozijas kanālu likvidēšana karjera izstrādes laikā. Rekultivējot karjeru, jāparedz pasākumi šādu nelabvēlīgu apstākļu veidošanās mazināšanai.

6.4.4. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma, augsnes struktūras un mitruma režīma izmaiņas:

6.4.4.1. Ņemot vērā Atradnes novietojumu un ģeoloģisko uzbūvi, kā arī to, ka Darbības vietā viss ieguvei paredzētais derīgais slānis iegul virs gruntsūdens līmeņa, Paredzētās darbības ietvaros nav plānots sasniegt pazemes ūdens līmeni, kā arī nav plānota iegūtā materiāla apstrādē izmantotā ūdens novadīšana ārpus Darbības vietas, tādēļ ar Paredzētās darbības īstenošanu netiek prognozētas nozīmīgas hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas, kā arī augsnes struktūras un mitruma režīma izmaiņas. Pārmaiņas tiek prognozētas kā nebūtiskas un lokālas, un vietas specifika un plānotie Paredzētās darbības nodrošināšanas risinājumi pamato to, kādēļ IVN ietvaros šajā gadījumā nav nepieciešams veikt detalizētu hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu modelēšanu. Sagaidāmās ietekmes prognoze izdarīta, pamatojoties uz situācijas analīzi un izvērtējumu. Iespējamā ietekme saistīta ar to, ka, izstrādājot derīgo slāni, tiks pārveidots esošais reljefs, tādejādi gan ieguves laikā, gan pēc ieguves vietas rekultivācijas veidosies lokāls virszemes ūdeņu noplūdes apgabals. Ziņojuma autori vērtējuši, ka nebūtisku ietekmi var atstāt aerācijas zonas būtiska samazināšanās, kas veicina nokrišņu infiltrāciju, bet, ņemot vērā, ka zem derīgā slāņa iegul ūdeni vāji caurlaidīgs morēnas smilšmāla un mālsmilts slānis, kas kalpo kā sprotslānis un atdala dziļāk iegulošos pazemes ūdens slāņus, nav prognozējama būtiska lejupejoša virszemes ūdens filtrācijas apjoma palielināšanās. Nebūtiska zemāk iegulošo ūdens horizontu ūdens resursu papildināšanās Darbības vietas teritorijā prognozēta ilgstošu, spēcīgu lietavu vai intensīvas liela apjoma sniega kušanas gadījumā. Tomēr, ņemot vērā iepriekš minēto, kopumā Paredzētās darbības ietekme uz teritorijas hidroģeoloģiskajiem apstākļiem

vērtēta kā lokāla un nebūtiska. Īstenojot Paredzēto darbību plānotajā veidā un apjomā, nav sagaidāma ietekme arī uz apkārtējā teritorijā esošo viensētu dzeramā ūdens resursiem un to pieejamību, kā arī nav sagaidām ietekme uz zemāk iegulošo artēzisko ūdens horizontu ūdens kvalitāti un pieejamību.

- 6.4.4.2. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju Paredzētās darbības gaitā plānota iegūtā materiāla mazgāšana. Tās nodrošināšanai Darbības vietās paredzēts ierīkot ūdens apgādes urbumu tehniskā ūdens ieguvei, kā arī Iecirkņa centrālajā daļā, vietā kur paredzēts izveidot tehnoloģisko laukumu, plānots ierīkot ūdenstilpi, kas sastāv no trīs savstarpēji savienotiem baseiniem/nosēddīķiem (katrs ~500 m³ liels). Mazgāšanai nepieciešamo ūdeni plānots izmantot slēgtā ciklā atkārtoti, proti, no pirmā nosēddīķa ūdeni paredzēts ņemts derīgā materiāla mazgāšanai, bet otrajā un trešajā nosēddīķī izmantoto ūdeni paredzēts nostādināt. Saskaņā ar Ziņojumu materiāla apstrādes procesā nepieciešamā ūdens apjoma patēriņš pie intensīvas mazgāšanas būs 40 – 60 m³/dnn, bet prognozētie ūdens zudumi ir 2 – 3 %, attiecīgi ūdens apjoms, kas nepieciešams sistēmas papildināšanai, būs neliels (maksimāli 1,8 m³ /dnn.). Ņemot vērā, ka plānots veidot noslēgtu sistēmu, nav paredzēts, ka mazgāšanā izmantotais ūdens tiks novadīts ārpus Darbības vietas. Tādējādi secināms, ka nav sagaidāma ietekme no materiāla mazgāšanas procesa nodrošināšanas ārpus Paredzētās darbības teritorijas.
- 6.4.4.3. Ņemot vērā, ka Darbības vietai tuvākās ūdenstece atrodas vairāku kilometru attālumā, proti, Vecmuižas upīte (Vecmuižas strauts), atrodas ~ 1,3 km uz R no Darbības vietas, kā arī Paredzētās darbības teritorija nav meliorēta, Ziņojumā prognozēts, ka Paredzētā darbība neatstās būtisku ietekmi uz teritorijas hidroloģiskajiem apstākļiem. Tomēr Ziņojuma autori prognozējuši, ka darbības vietā izveidotais karjers gan tā izstrādes gaitā, gan pēc tā rekultivācijas būs lokāls virszemes noteces apgabals nelielai teritorijai ieguves vietas tiešā tuvumā, kas nepārsniegs dažus desmitus metru. Tādējādi saskaņā ar Ziņojumā prognozēto hidroloģisko apstākļu izmaiņas ir sagaidāmas karjera teritorijā un tiešā tā tuvumā, tomēr tās raksturojamas kā lokālas un nebūtiskas.
- 6.4.4.4. Ziņojuma autori prognozē, ka Paredzētās darbības gaitā augsnes struktūra un mitrums nebūtiski var tikt ietekmēti tiešā karjera bortu tuvumā, kur tiek veicināta virszemes notece. Atbilstoši prognozētajam, šādi ietekmēta teritorija būs neliela (daži desmiti metru) un ir atkarīga no reljefa un grunts litoloģiskā sastāva. Ziņojumā vērtēts, ka minētā ietekme nebūs novērojama aiz karjera vaļņa, kuru, īstenojot Paredzēto darbību, plānots veidot pa Iecirkņa perimetru no Darbības vietā noņemtās augsnes un segkārtas. Tādējādi nav prognozējamas būtiskas augsnes struktūras un mitruma režīma izmaiņas arī Darbības vietai piegulošajās teritorijās.
- 6.4.4.5. Vērtējot Ziņojumā iekļauto hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīmu izmaiņu prognozi, kā arī augsnes struktūras un mitruma režīma izmaiņu prognozi, konstatējams, ka tā veikta izvērtējot izpētes teritorijas novietojumu, ģeoloģisko uzbūvi un hidroģeoloģiskos apstākļus kontekstā ar Paredzētās darbības risinājumiem. Izvērtējuma gaitā konstatēts, ka plānotie Paredzētās darbības risinājumi, teritorijas novietojums un ģeoloģiskā uzbūve ir piemēroti derīgā materiāla ieguvei virs gruntsūdens līmeņa, kā arī nav paredzēta ūdeņu novadīšana ārpus Darbības vietas vai meliorācijas sistēmu pārkārtošana, vai citu ūdens teču ietekmēšana. Rezultātā prognozēts, ka, īstenojot Paredzēto darbību, nav sagaidāma būtiska ietekme uz teritorijas hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, kā arī nav sagaidāma būtiska ietekme uz augsnes struktūras un mitruma režīma izmaiņām. Atbilstoši Ziņojuma veiktajam novērtējumam un prognozēm Birojs pievienojas Ziņojuma autoru izdarītajiem secinājumiem. Ņemot vērā minēto, Birojs nekonstatē, ka būtu nepieciešams saskaņā ar **Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu noteikt**

papildus nosacījumus minēto aspektu kontekstā, tomēr sasaistē ar tiem, lai nodrošinātu ietekmju novēršanu un pārvaldību piesārņojuma un risku aspektā, Birojs noteic:

- a) **Nemot vērā to, ka citādā risinājumā Paredzētās darbības ietekme nav vērtēta, iegūtā materiāla mazgāšanā izmantoto ūdeni nav pieļaujams novadīt ārpus Iecirkņa teritorijas, un baseinu/nosēddiķu sistēma veidojama bez savienojuma ar meliorācijas grāvjiem vai citām ūdenstecēm ārpus Darbības vietas.**
- b) **Jāparedz un jārealizē pasākumi, lai Paredzētās darbības rezultātā nepieļautu naftas produktu un citu piesārņojošo vielu nokļuvi gruntī, virszemes un pazemes ūdeņos.**
- c) **Jāparedz un jārealizē atbilstoši un piemēroti darba drošības pasākumi, lai izvairītos no noslīdeņu vai nogruvumu veidošanās karjera izstrādes laikā.**

Rezumējoši Birojs secina, ka Ierosinātāja ir izsvērusi risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes galvenajos ietekmes aspektos, tajā skaitā – gaisa kvalitātes, trokšņa, ietekmes uz hidroloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, pazemes ūdeņiem, ietekmes uz bioloģisko daudzveidību un ainavu aspektā. Ziņojuma novērtējuma rezultātā Birojs konstatē, ka nav pamata kopumā aizliegt Ierosinātājas plānoto darbību, taču tā pieļaujama tikai nodrošinot Ziņojumā paredzētos vai tiem līdzvērtīgus risinājumus vides kvalitātes nodrošināšanai un ietekmes novēršanai un samazināšanai, kā arī ievērojot Biroja noteiktos nosacījumus, ar kādiem darbība nav pieļaujama un kādiem – varētu būt īstenojama. Par piemērotāko risinājumu Paredzētās darbības īstenošanai atzīstama 1. alternatīva jeb pamatvariants, tai skaitā tādēļ, ka bez papildus novērtējuma ietekmes uz gaisa kvalitāti aspektā 2. alternatīva pašlaik nebūtu pieļaujama.

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātājas nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi un vērtējuma trūkumiem. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21. panta kārtībā. Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija, vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta divi *prim* daļa).

Direktors

(*paraksts**)

Arnolds Lukšēvics

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*